

Managementletter 2024

Gemeente Hollands Kroon

Management-samenvatting

Scope en reikwijdte controle

Interne beheersing

Vooruitblik jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van gemeente Hollands Kroon
Postbus 8
1760 AA Anna Paulowna

5 maart 2025

Geacht college,

Hierbij ontvangt u onze tussentijdse bevindingen met betrekking tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente voor het boekjaar dat eindigt op 31 december 2024. We hebben onze werkzaamheden uitgevoerd in overeenstemming met ons controleplan 2024 en onze overeenkomst gedateerd d.d. 19 januari 2023. Onze zienswijzen, bevindingen en aanbevelingen zijn open en constructief besproken met de (waarnemend) portefeuillehouder Financiën en de ambtelijke organisatie.

In deze rapportage hebben wij onze bevindingen en observaties opgenomen ten aanzien van uw interne beheersing voor zover wij deze hebben geëvalueerd in het kader van de jaarrekeningcontrole. De managementletter is naar haar aard kritisch. We willen echter benadrukken dat naar onze mening goede stappen gezet worden op aspecten waar verbetering van de kwaliteit van de controleomgeving en interne beheersing gewenst is. De inhoud van onze managementletter is bedoeld om richting en prioritering te geven aan deze verbetering.

Deze rapportage is opgezet als interactief document waar u eenvoudig doorheen kunt navigeren door op de menuopties aan de linkerzijde of de onderstreepte woorden te klikken. Tevens kunt u met de pijltjes rechtsonder een pagina terug of vooruit. Wij vragen u uit duurzaamheidsoverweging terughoudend te zijn met het printen ervan.

De managementletter begint met een managementsamenvatting. Daarna gaan wij in op de reikwijdte van onze controle. In dit onderdeel geven wij tevens weer welke processen wij met een verhoogde aandacht hebben betrokken in onze werkzaamheden, alsmede welke significante risico's wij onderkennen dat de jaarrekening 2024 fouten van materieel belang bevat. Vervolgens geven wij ons beeld van de interne beheersing van uw organisatie vanuit diverse onderwerpen. In het onderdeel daarna blikken we vooruit op de jaarrekeningcontrole. We sluiten de managementletter af met bijlagen waarin we onze detailbevindingen hebben opgenomen, inclusief de opvolging van bevindingen uit de rapportage van vorig jaar. In de bijlage hebben we ook enkele actuele ontwikkelingen gegeven die voor u van belang (kunnen) zijn.

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik maken om u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking die we ervaren hebben tijdens onze werkzaamheden. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

J.G. Schuijt MSc RA

Management-samenvatting

Scope en reikwijdte controle

Interne beheersing

Vooruitblik jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Managementsamenvatting

Voor u ligt onze managementletter voor gemeente Hollands Kroon. Wij willen niet alleen de controleur zijn van uw jaarrekening, maar ook breder adviseren om de toegevoegde waarde van onze werkzaamheden zo hoog mogelijk te laten zijn. Onze aanpak gaat daarom verder dan de traditionele controle. Onze visie is dat een robuuste controleomgeving, een effectieve interne beheersing en een goed functionerend prestatimanagementsysteem cruciaal zijn voor het succes van uw gemeente. Dit rapport is dan ook bedoeld als document voor de komende jaren, waarmee u uw interne processen kunt optimaliseren, risico's beter kunt beheersen en de prestaties van uw organisatie kunt verbeteren.

In deze managementsamenvatting geven wij in enkele pagina's de kern en rode draad weer van de bevindingen en aanbevelingen die voortkomen uit onze interim-controle. Maar zelfs uit deze kern komen een groot aantal belangrijke bevindingen en aanbevelingen. Wij realiseren ons dat u niet alles tegelijkertijd kunt aanpakken en uitvoeren. Veel van de bevindingen en aanbevelingen met een hoge urgentie zijn echter al opgenomen in bestaande rapportages en plannen. Ons belangrijkste advies is daarom ook om de energie vooral te richten op het projectmatig aanpakken van deze aanbevelingen.

Kwaliteit van de interne beheersing in eerste twee lijnen kan beter

Ondanks dat we binnen een groot aantal processen verbetering zien, is naar onze mening de kwaliteit van de interne beheersing in de eerste en tweede lijn voor verbetering vatbaar. Dit kritische oordeel wil niet zeggen dat wij niet tot een goedkeurende controleverklaring kunnen komen of dat het college geen rechtmatigheidsverantwoording kan afgeven. Wel geeft het aan dat er veel gegevensgerichte detailwerkzaamheden nodig zijn door het Team VIC en ons om dit te realiseren. Maar belangrijker, het geeft de noodzaak aan om op korte termijn verbeteringen door te voeren om de kwaliteit van de interne beheersing op het gewenste niveau te krijgen.

Voeg de bevindingen en adviezen van Team VIC toe aan het overzicht met accountantsbevindingen

Ons beeld van de interne beheersing van uw gemeente stemt overeen met het beeld van de rapportage dat Team VIC heeft uitgebracht over het eerste halfjaar 2024. In deze rapportage zijn zeer waardevolle bevindingen en aanbevelingen opgenomen, waaruit blijkt dat diverse aandachtspunten aanwezig zijn, maar ook dat er verbeteringen zichtbaar zijn ten opzichte van voorgaand jaar. Daarnaast zijn verbeteringen zichtbaar gemaakt in het overzicht met openstaande en afgewikkelde accountantsbevindingen, een totaaloverzicht dat wordt gedeeld met de auditcommissie. In dit overzicht ontbreken echter de aanbevelingen van Team VIC. Wij raden u aan om dit wel te doen. Team VIC kijkt immers met een bredere blik naar de interne beheersing van uw organisatie, waardoor haar bevindingen en aanbevelingen een waardevolle toevoeging zijn op onze aanbevelingen. Op deze wijze ontstaat integraal inzicht in alle bevindingen en aanbevelingen.

Management-samenvatting

Scope en reikwijdte controle

Interne beheersing

Vooruitblik jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Managementsamenvatting

Aandacht voor een sterke controleomgeving is verbeterd

Wij hebben geconstateerd dat de aandacht voor een goede invulling van de controleomgeving sterker aanwezig is dan andere jaren. Dit heeft zich onder andere geuit in het verder ontwikkelen van het programma “Grip op financiën” en het ontwikkelen van een plan van aanpak tot verbetering van de financiële kolom. Wij ervaren dit als een (zeer) positieve ontwikkeling. Naar onze mening bevatten de gemaakte verbeterplannen in opzet de goede uitgangspunten om de controleomgeving te verstevigen en hiermee de basis te leggen voor een adequate interne beheersing van de organisatieprocessen. Wij hebben de volgende aandachtspunten :

- Maak het eindresultaat van zelforganisatie nog beter zichtbaar
- Grip op financiën leidt tot verbetering, maar is nog niet afgerond
- Financiële kolom is in ontwikkeling
- Borg rollen en verantwoordelijkheden duidelijker in de opzet van de matrixorganisatie
- Ontwikkel strategisch personeelsmanagement en employer branding

Verbetering Financiële kolom vraagt goede tone-at-the-top

Naar onze mening heeft het verbeterplan voor de Financiële kolom kenmerken van een cultuurveranderingstraject. Het zal daarom impact hebben op de houding en gedrag binnen de gehele organisatie en niet alleen de financiële kolom. Om het plan succesvol te laten zijn, is het in onze ogen noodzakelijk dat vanuit de auditcommissie, college en directie aantoonbaar voldoende urgentie en belang wordt gehecht aan de uitvoering van het plan. Wij raden u daarom aan om de onderdelen van het plan op te nemen in de teamplannen en resultaatgerichte afspraken.

Zet programma- en projectorganisatie duidelijker op

De ambitie rondom de woonopgave is vertaald in een apart programma welke organisatorisch losgekoppeld is van de bestaande teamstructuur. Op dit specifieke onderdeel is een oplossing gekozen die lijkt op matrixsturing. Wij hebben tijdens onze gesprekken ervaren dat de organisatie moeten wennen aan deze ontwikkeling. Onze ervaring is dat zelforganisatie minder goed werkt in een matrixorganisatie. Een dergelijke organisatie vraagt veel duidelijkere beschrijving van rollen en verantwoordelijkheden dan op dit moment het geval is, zowel in de lijn als in de programma- en projectorganisatie. Wij hebben begrepen dat een matrixorganisatie geen doel op zich is. Per opgave wordt naar een passende structuur gezocht. Als de woonopgave als voorbeeld dient om andere opgaven ook als matrixorganisatie op te pakken hebben wij onze bedenkingen of de organisatie in haar huidige status klaar is om hierop invulling te geven. Bij iedere organisatorische structuuraanpassing raden wij u aan om eerst de programma- en projectorganisatie duidelijker op te zetten en te beschrijven, inclusief welke rollen en verantwoordelijkheden moeten worden ingevuld, alsmede om de resultaten van de ontwikkeling van de financiële kolom af te wachten. Een adequate tweede en derde lijn binnen het programma en/of project draagt immers positief bij aan de interne beheersing ervan.

Wij zijn blij met de kwaliteit van en samenwerking met Team VIC

Net als voorgaande jaren zijn wij van mening dat de medewerkers van het Team VIC hun werkzaamheden, bevindingen en aanbevelingen nauwgezet, kritisch en zorgvuldig uitvoeren, documenteren en rapporteren. Wij ervaren de samenwerking met het team als zeer prettig en constructief. Hierdoor kunnen wij op een goede wijze gebruik maken van elkaars werkzaamheden.

Management- samenvatting

Scope en reikwijdte controle

Interne beheersing

Vooruitblik jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Managementsamenvatting

De organisatie kan meer toegevoegde waarde halen uit Team VIC

De rol van Team VIC in de lerende organisatie kan beter tot haar recht komen. In de rapportage van de VIC over het eerste halfjaar staan aanbevelingen ten aanzien van de basis van de interne beheersing die er eerdere jaren ook stonden. Wij raden u daarom aan om de VIC-rapportage beter te verankeren in de verbetering van de interne beheersing van de organisatie. Het document staat reeds op de agenda van het management, maar naar onze mening wordt er nog te weinig op gestuurd, dan wel concrete actie op ondernomen.

Beperkte ontwikkeling in risicomanagement

Tijdens onze interim-controle 2024 hebben wij geconstateerd dat er beperkte ontwikkeling heeft plaatsgevonden in risicomanagement binnen de gemeente. Hierdoor blijft het risico aanwezig dat risico's niet volledig inzichtelijk zijn en/of niet integraal worden beheerst, waardoor de gemeente mogelijk onwenselijke financiële risico's loopt. Een andere constatering is dat voor risico's die wel geïdentificeerd zijn, (nog) geen interne beheersingsmaatregelen bepaald worden om de risico's af te dekken. De aanbevelingen die wij hebben gedaan in de managementletter 2023 zijn nog steeds van toepassing.

Frauderisico's leven nog niet in de organisatie

Uw gemeente beschikt al langer over een interne frauderisico-analyse die is opgesteld door Team VIC. Een volgende stap is om de frauderisico's ook te integreren in de dagelijkse bedrijfsvoering van de organisatie. Team VIC heeft aandacht gevraagd voor het verhogen van het bewustzijn voor frauderisico's binnen de organisatie. Wij onderschrijven deze aanbeveling.

Ontwikkeling van de P&C cyclus komt op gang

In 2024 zijn wederom stappen gezet om de informatiewaarde en leesbaarheid van de P&C documenten te verbeteren. Om u hierbij te ondersteunen, hebben we enkele aanbevelingen gedaan

- Maak een betere koppeling tussen doelen en middelen
- Transformeer van P&C cyclus naar Beleidscyclus als doelen en middelen gekoppeld zijn
- Borg de softclose beter in de organisatie

Diverse detailbevindingen ten aanzien van uw processen

Wij zullen de controle van de jaarrekening volledig gegevensgericht uitvoeren. Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen per domein zijn:

Bedrijfsvoering

- Rechtmatigheid aanbestedingen steeds beter geborgd
- Risico op onrechtmatigheid groter door verloop Team Inkoop
- Niet alle processen zijn actueel beschreven
- Aandacht nodig voor Wet DBA
- Fiscale beheersing binnen de organisatie verbeterd
- Kwaliteit treasuryfunctie is verbeterd
- Verhoog de aandacht voor aansluiting subadministraties
- Naleving Wet Markt en Overheid blijft aandacht vragen

Fysiek domein

- Dringend aandacht nodig voor proces huren en pachten

Sociaal domein

- Uitspraak CRvB leidt mogelijk tot financiële risico's
- Goede eerste stappen in verbetering van het subsidieproces

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Reikwijdte van de controle

Processen in scope

Risico's in de controle

Speerpunten van de raad

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

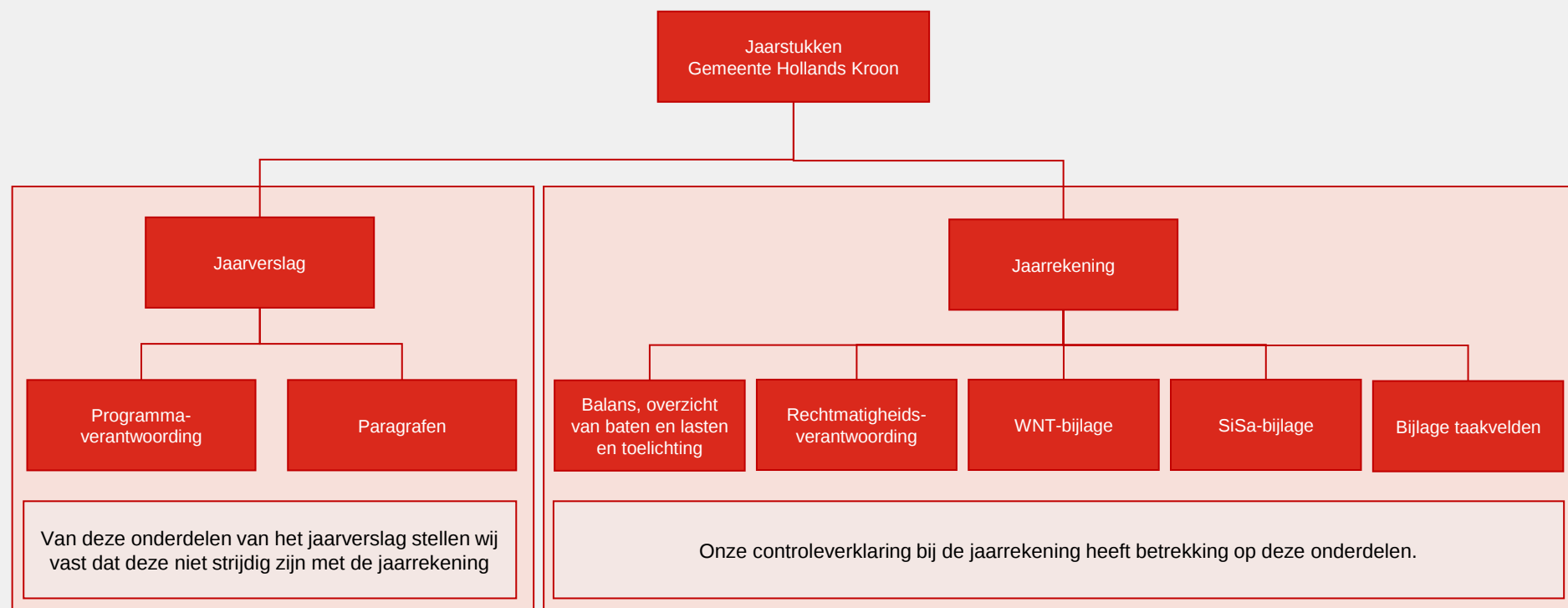

Bijlagen

De reikwijdte van onze controle

De gemeenteraad heeft ons verzocht om de jaarrekening 2024 van uw gemeente te controleren. De jaarstukken bestaan uit meerdere onderdelen, welke wij niet allemaal met dezelfde diepgang controleren. Onderstaand hebben wij daarom weergegeven op welke wijze wij de verschillende onderdelen van de jaarstukken in onze controle betrekken.

Op de volgende [pagina](#) hebben wij samengevat welke processen wel en welke processen niet in onze controle worden betrokken, bijvoorbeeld omdat de financiële omvang van die processen beneden onze [uitvoeringstolerantie](#) is.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Reikwijdte van de controle

Processen in scope

Risico's in de controle

Speerpunten van de raad

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

De processen die onze verhoogde aandacht hebben tijdens de controle

In de tabel hiernaast hebben wij de processen opgenomen die wij met verhoogde aandacht hebben betrokken bij onze controlewerkzaamheden. Hierbij hebben wij ook aangegeven hoe wij het risico inschatten dat de baten, lasten en/of balansmutaties die uit deze processen voortkomen, kunnen leiden tot een fout die hoger is dan onze uitvoeringstolerantie.

De uitvoeringstolerantie wordt door ons gebruikt in de uitvoering van de controle. Het bepaalt mede welke processen onze verhoogde aandacht hebben en hoeveel testwerkzaamheden wij moeten uitvoeren om voldoende en geschikte controlebewijs te verkrijgen.

De uitvoeringstolerantie is afgeleid van de goedkeuringstolerantie die door de gemeenteraad is vastgesteld op het maximale niveau dat is toegestaan in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Hieronder hebben wij de tolerantiebedragen die wij dit jaar hanteren bij onze controle samengevat. De goedkeurings- en uitvoeringstolerantie kunnen nog wijzigen omdat deze gebaseerd zijn op de (werkelijke) totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves.

Tolerantie	Bedrag
Goedkeuringstolerantie	€ 1.425.000
Uitvoeringstolerantie	€ 1.140.000
Rapporteringstolerantie	€ 100.000

Proces / post	Risico
Rechtmatigheidsverantwoording	Hoog
Memoriaalboekingen	Hoog
Betalingsorganisatie	Hoog
Grondexploitatie - verkoop gronden	Hoog
Prestatielevering (inkopen, subsidies)	Hoog
Sociaal Domein (beheersing van Incluzio)	Normaal
Investerings- en kredietbeheer	Normaal
Risicomanagement	Normaal
Verstreckte subsidies	Normaal
Inkopen	Normaal
Analyse tussenrekeningen	Normaal
Budgetbeheer	Normaal
Planning & Control cyclus	Normaal

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Reikwijdte van de controle

Processen in scope

Risico's in de controle

Speerpunten van de raad

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Hoe wij onze risicoanalyse hebben vormgegeven

De basis voor onze risicoanalyse

Wij hebben een analyse van de controleomgeving van uw gemeente uitgevoerd. Hierbij hebben we elementen beoordeeld zoals:

- De organisatiestructuur en organisatiecultuur van de gemeente;
- De wijze waarop leiderschap is ingericht en wordt uitgevoerd;
- De doelstellingen en ambities van de coalitie, het college van B&W en de directie;
- De wijze waarop de gemeenteraad de realisatie van deze doelstellingen en ambities bewaakt;
- De wijze waarop er binnen de gemeente wordt gecommuniceerd, gedelegeerd, gerapporteerd en toezicht wordt gehouden.

Samen met externe ontwikkelingen en onze ervaringen met andere gemeenten, hebben we deze informatie gebruikt als input voor onze risicoanalyse. Deze risicoanalyse is gebaseerd op de processen en posten in de jaarrekening die op basis van de primaire begroting 2024 naar verwachting materieel zijn. Hierbij letten wij vooral op de volgende oorzaken van de risico's:

- Is er sprake van een verhoogd frauderisico, omdat de interne beheersing door het management kan worden omzeild? Dit gaat veelal om individuele transacties met een hoge waarde of om transacties en processen met een verhoogde politieke betekenis;
- Is er sprake van een verhoogde kans op fouten, omdat het gecompliceerde processen en/of transacties betreft? Hierbij speelt vaak de afhankelijkheid van derde partijen een rol;
- Is er sprake van een verhoogde mate van subjectiviteit bij het bepalen van de posten in de jaarrekening, in het bijzonder wanneer het management schattingen moet maken om tot de waardering van de post te komen?

Frauderisico's in onze controle

De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van fraude ligt bij het college van burgemeester en wethouders. Het is onze verantwoordelijkheid om door planning en uitvoering van de controle een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de financiële overzichten als geheel vrij zijn van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude (of van fouten).

Wij zijn daarnaast verplicht om specifieke werkzaamheden uit te voeren op het algemene frauderisico dat het management haar positie kan misbruiken om de interne beheersing te doorbreken. Dit hebben wij vertaald in vier concrete frauderisico's die voor al onze gemeenten gelden. Wij hebben voornamelijk geen aanleiding te veronderstellen dat er specifiek voor uw gemeente een aanvullend risico is dat het management misbruik maakt van haar positie.

Welke concrete werkzaamheden wij hebben verricht in het kader van fraude hebben wij [hier](#) verwoord. Op de [volgende pagina](#) hebben wij de door ons onderkende risico's opgenomen.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Reikwijdte van de controle

Processen in scope

Risico's in de controle

Speerpunten van de raad

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Hoe wij onze risicoanalyse hebben vormgegeven

Risico		Fraude	Fouten	Schattingen
1	Risico dat kredieten en budgetten op projecten met een belangrijke politieke invloed worden verschoven	●	○	○
2	Risico dat meerwerk op investeringsprojecten betaald wordt zonder dat hier een zakelijke prestatie tegenover staat.	●	○	○
3	Risico dat grondverkoop niet gebaseerd zijn op zakelijke transacties	●	○	○
4	Risico dat de gehanteerde schattingen bij de waardering van de grondexploitatie Hoorseweg, Robbenplaat en Lelypark onjuist zijn	○	○	●

Management-samenvatting

Scope en reikwijdte controle

Reikwijdte van de controle

Processen in scope

Risico's in de controle

Speerpunten van de raad

Interne beheersing

Vooruitblik jaarrekeningcontrole

Bijlagen

De speerpunten van de auditcommissie

Wij hebben ons controleplan 2024, inclusief de op de vorige pagina opgenomen significante risico's, besproken met de auditcommissie. Tijdens deze vergadering kon de auditcommissie ons een aantal speerpunten meegeven bij de uitvoering van de controle. Dit zijn aspecten van de organisatie, bedrijfsvoering of jaarrekening die in het verlengde van onze reguliere controle liggen, maar waarover wij met meer aandacht en diepgang zullen rapporteren in ons rapport van bevindingen.

Voor 2024 heeft de auditcommissie ons de volgende speerpunten meegegeven:

- Ontwikkeling van de fiscale beheersing van de organisatie
- Ontwikkeling van de treasuryfunctie binnen de organisatie
- De status van de ontwikkelopgave voor de financiële functie

Wij hebben de genoemde speerpunten in deze rapportage uitgewerkt. Gezien het feit dat deze managementletter primair bedoeld is voor het college en de organisatie, zullen wij dit nogmaals doen in het rapport van bevindingen na afloop van de controle van de jaarrekening.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

**Interne
beheersing**

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons totaalbeeld van (de verbeteringen in) uw interne beheersing

Ondanks dat we binnen een groot aantal processen verbetering zien, is naar onze mening de kwaliteit van de interne beheersing in de eerste en tweede lijn voor verbetering vatbaar. Dit kritische oordeel over de kwaliteit van de interne beheersing wil niet zeggen dat wij niet tot een goedkeurende controleverklaring kunnen komen of dat het college geen rechtmatigheidsverantwoording kan afgeven. Wel geeft het aan dat er veel gegevensgerichte detailwerkzaamheden nodig zijn door het Team VIC en ons om dit te realiseren. Maar belangrijker, het geeft de noodzaak aan om op korte termijn verbeteringen door te voeren om de kwaliteit van de interne beheersing op het gewenste niveau te krijgen. In deze managementletter zijn diverse bevindingen en aanbevelingen opgenomen die u hierbij kunnen ondersteunen. Op de volgende pagina hebben wij voor de belangrijkste processen onze visie gegeven op de kwaliteit van de interne beheersing in het kader van de jaarrekening en de rechtmatigheidsverantwoording, inclusief de vooruitgang ten opzichte van het voorgaande jaar.

Uit het overzicht blijkt duidelijk dat de interne beheersing in de processen ten opzichte van vorig jaar verbeterd is. Het aantal 'rode bolletjes' is verminderd van drie naar één. In zeven van de vijftien onderzochte processen zien wij een duidelijke positieve ontwikkeling in de kwaliteit van de interne beheersing. We willen de organisatie dan ook een compliment geven voor de inspanningen die hiervoor gepleegd zijn.

Aan de andere kant constateren we dat er maar drie van de vijftien onderzochte processen een 'groen bolletje' hebben. Dit geeft aan dat er nog steeds belangrijke verbetermogelijkheden aanwezig zijn. Overigens is dit een beeld dat we bij veel gemeenten zien.

Ons beeld stemt overeen met het beeld van de rapportage dat Team VIC heeft uitgebracht over het eerste halfjaar 2024. In deze rapportage zijn zeer waardevolle bevindingen en aanbevelingen opgenomen, waaruit blijkt dat diverse aandachtspunten aanwezig zijn, maar ook dat er verbeteringen zichtbaar zijn ten opzichte van voorgaand jaar. Daarnaast zijn verbeteringen zichtbaar gemaakt in het overzicht met openstaande en afgewikkelde accountantsbevindingen, een totaaloverzicht dat wordt gedeeld met de auditcommissie. In dit overzicht ontbreken echter de aanbevelingen van Team VIC. Wij raden u aan om dit wel te doen. Team VIC kijkt immers met een bredere blik naar de interne beheersing van uw organisatie, waardoor haar bevindingen en aanbevelingen een waardevolle toevoeging zijn op onze aanbevelingen. Op deze wijze ontstaat integraal inzicht in alle bevindingen en aanbevelingen.

Wij hebben het overzicht met afgeronde accountantsbevindingen beoordeeld. Naar onze mening vormt het overzicht een basis om de voortgang van de hierin opgenomen aanbevelingen te bewaken. Het overzicht bevat de status van de opvolging inclusief een concrete deadline. Het ontbreekt echter aan een eenduidige verantwoordelijke functionaris voor de uitvoering, alsmede aan een duidelijke risicoclassificatie en prioritering. Wij raden u aan om deze aspecten alsnog mee te nemen in het overzicht.

	Management-samenvatting
	Scope en reikwijdte controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Controleomgeving
	(Verbijzonderde) interne controle
	Rechtmatigheidsverantwoording
	Risicomanagement en fraude
	P&C cyclus
	IT-omgeving en innovatie
	Bevindingen in uw processen
	Vooruitblik jaarrekeningcontrole
	Bijlagen

Ons totaalbeeld van (de verbeteringen in) uw interne beheersing

Proces	Status	Tov 2023	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Debiteuren en verkoopfacturatie	●	Gelijk	De debiteurenmodule in iFinanciën werkt niet optimaal, IC beperkt uitgevoerd
Belastingen	●	Beter	Niet alle interne controles zichtbaar uitgevoerd; totaalaansluitingen niet gemaakt
Omgevingsvergunningen	●	Beter	Geen zichtbare aansluiting tussen subadministratie en financiële administratie
Ontvangen subsidies	●	Beter	Interne controle verbeterd; nog slag maken in borging rechtmatigheid bestedingen
Huren en pachten	●	Slechter	Veel correctieboekingen zichtbaar; geen IC uitgevoerd; geen aansluiting gemaakt
Treasury	●	Beter	Duidelijk verbetering zichtbaar; dynamische liquiditeitsplanning ontbreekt nog
Inkopen en factuurverwerking	●	Beter	Prestatielevering steeds beter geborgd, maar blijft voortdurend aandacht vragen
Betalingsorganisatie	●	Gelijk	
Aanbestedingen	●	Beter	Verbetering zichtbaar, maar proces blijft kwetsbaar door verloop medewerkers
Personeel- en salarisadministratie	●	Gelijk	
Wmo en Jeugd (uitbesteed)	●	Gelijk	Nog geen (zichtbare) controle op prestatielevering van de zorg
Verstrekte subsidies	●	Beter	Goede verbeteringen in proces en uitvoering interne controle. Volgende stap is borgen van de verbeteringen in cultuur, gedrag en systemen.
Participatiewet	●	Gelijk	
Memoriaalboekingen	●	Gelijk	Onderbouwing niet altijd zichtbaar; IC niet gedurende het jaar uitgevoerd
Risicomanagement	●	Gelijk	Risicomanagement is nog in ontwikkeling; steeds meer nadruk op fraude en M&O

Legenda	Betekenis
●	Urgente bevindingen in het proces; materiële bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
●	Belangrijke bevindingen in het proces; geen bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
●	Geen belangrijke bevindingen in het proces

Management-samenvatting

Scope en reikwijdte controle

Interne beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

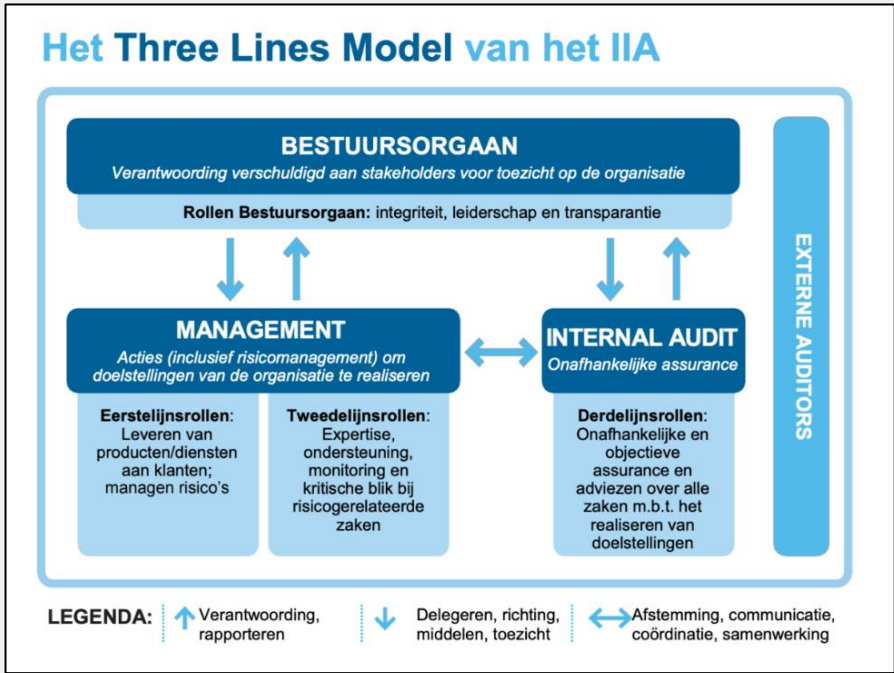
Bevindingen in uw processen

Vooruitblik jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons beeld van uw controleomgeving

Onze controlefilosofie is, naast het controleren van de jaarrekening, gericht op het verbeteren van uw bedrijfsvoering inclusief digitalisering hiervan. Dit doen wij door middel van het aangepaste 3-lines model. Hierin zijn de traditionele drie lijnen vervangen door zes principes, die hieronder zijn samengevat.

Dit model geeft handvatten om te beoordelen waar in de interne beheersing risico's worden ondervangen. Hierbij nemen wij het zogenaamde push-left principe als uitgangspunt. Het push-left principe is erop gericht de interne beheersing in de 1e en 2e lijn te optimaliseren. Dit vanuit het uitgangspunt dat fouten voorkomen beter is dan achteraf constateren. Indien er tekortkomingen zijn in de interne beheersing in de 1e en 2e lijn, dan zullen wij deze rapporteren als bevinding, ook als deze in de 3e lijn ondervangen worden.

Maar belangrijker is dat in dit model meer dat voorheen de nadruk gelegd wordt op de zachte controlemaatregelen in de organisatie. Deze soft controls zijn van grote waarde voor de interne beheersing van uw gemeente en voor onze risicoanalyse in de controleaanpak. Zonder soft controls kunnen we niet controleren. Ze zijn randvoorwaardelijk voor de werking van de harde beheersmaatregelen. De kwaliteit van de soft controls bepalen mede de hoeveelheid werkzaamheden die we gaan verrichten voor het vaststellen van de werking van de "harde" interne beheersmaatregelen en de omvang van onze gegevensgerichte werkzaamheden.

Wij hebben daarom met behulp van dit model uw controleomgeving in beeld gebracht. De bevindingen hebben we opgenomen op de volgende [pagina](#).

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons beeld van uw controleomgeving

Net als eerdere jaren is in onze aanpak en risicoanalyse een voorname plek ingeruimd voor de soft controls in de organisatie. Daarom hebben wij net als vorig jaar nadrukkelijk aandacht besteed aan de cultuur, gedrag en samenwerking binnen uw gemeente.

Vorig jaar heeft de directie een nieuwe organisatievisie geïntroduceerd die in de basis uitgaat van een kanteling van zelfsturing naar zelforganisatie, met de nadruk op dienstverlening en eigenaarschap. In onze managementletter 2023 hebben wij aangegeven dat in een organisatie met zelforganiserende teams een goed werkende controleomgeving een cruciale randvoorwaarde is voor een adequate interne beheersing van de processen binnen de gemeente. Tijdens onze interim-controle 2024 hebben wij ervaren dat de aandacht voor een goede invulling van deze randvoorwaarde sterker aanwezig is dan andere jaren. Dit heeft zich onder andere geuit in het verder ontwikkelen van het programma “Grip op financiën” en het ontwikkelen van een plan van aanpak tot verbetering van de financiële kolom.

Wij ervaren bovenstaande als een (zeer) positieve ontwikkeling. Hieruit blijkt dat het management de verbetermogelijkheden in de controleomgeving zelf heeft onderkend. Naar onze mening bevatten de gemaakte verbeterplannen in opzet de goede uitgangspunten om de controleomgeving te verstevigen en hiermee de basis te leggen voor een adequate interne beheersing van de organisatieprocessen. Het komende jaar zullen wij de uitvoering van het plan van aanpak meenemen in onze controlewerkzaamheden.

In dit onderdeel geven wij onze visie op de ingezette verbeteringen in de controleomgeving. Aanvullend op de aspecten die zijn opgenomen in de eigen ontwikkelplannen, hebben wij nog een aantal andere aandachtspunten gedaan ten aanzien van de controleomgeving van uw gemeente.

- Borg rollen en verantwoordelijkheden duidelijker in de opzet van de matrixorganisatie
- Ontwikkel strategisch personeelsmanagement en employer branding

Maak het eindresultaat van zelforganisatie nog beter zichtbaar

Zoals hiervoor is aangegeven bevindt de organisatie zich in een kanteling van zelfsturing naar zelforganisatie. Dit vraagt van medewerkers een andere manier van werken, waarbij duidelijke kaders en richtlijnen worden gehanteerd. Wij hebben tijdens onze interim-controle ervaren dat medewerkers zoekende zijn op welke wijze ze hun rol binnen de nieuwe organisatievisie optimaal kunnen invullen. Enerzijds wordt de vrijheid in de taakuitvoering op prijs gesteld, anderzijds is er steeds meer behoefte aan sturing en duidelijkere randvoorwaarden. Hierbij merken we dat ook de directie en programmaregisseurs op zoek zijn naar een goede balans tussen faciliterend opstellen en het stellen van duidelijke kaders. Wij hebben begrepen dat de organisatie werkt aan en met de zogenaamde Groeilat. Het doel van de Groeilat is om te werken volgens de uitgangspunten van uw organisatie. In de Groeilat staan zes groeipunten centraal waar elk team aan moet voldoen. Met behulp hiervan stelt elk team zijn teamplan op en legt de resultaatgerichte afspraken vast. Derhalve vormt de Groeilat het eindresultaat van zelforganisatie. Wij raden u aan om deze koppeling nog duidelijker te leggen bij de Teams.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons beeld van uw controleomgeving

Grip op financiën leidt tot verbetering, maar is nog niet afgerond

In 2022 is het traject 'Grip op Financiën' gestart met als doel om de financiële grip binnen de organisatie te vergroten en financiële risico's te beperken. De afgelopen twee jaar heeft het traject goede voortgang gekend. Dit heeft geleid tot zichtbare verbetering in de P&C documenten, de financiële voortgangsinformatie, de fiscale beheersing, de treasuryfunctie en de kennis en ervaring binnen de teams Financiën en Financieel Beheer. Dit heeft uiteraard ook positief effect op de controleomgeving en de interne beheersing als geheel.

Wij zijn positief over de resultaten die tot op heden zijn behaald binnen het traject, maar signaleren tegelijkertijd dat er nog belangrijke stappen te zetten zijn. Er zijn in korte tijd op projectmatige wijze verbeteringen doorgevoerd die nog moeten beklijven binnen de teams. De stappen die wij voor ogen hebben, zien vooral toe op het structureel borgen van de verbeteringen in de organisatie, in het bijzonder in de rolduidelijkheid, kennisborging en kwaliteit van documenten zoals raadsvoorstellen en voortgangsinformatie.

Wij raden u aan om het traject Grip op financiën de komende periode te blijven volgen onder verantwoordelijkheid van de concerncontroller. Door hierover blijvend per kwartaal te rapporteren aan het college en de auditcommissie, wordt afgedwongen dat er voldoende urgentie blijft bestaan om de verbeteringen structureel te borgen in de organisatie. De verdere ontwikkeling van de financiële kolom (zie hierna) kan hier een positieve bijdrage aan leveren.

Financiële kolom is in ontwikkeling

Het traject 'Grip op Financiën' heeft het fundament gelegd om de financiële kolom verder te ontwikkelen. De basis is op veel gebieden op orde gebracht, waardoor verdere doorontwikkeling mogelijk is gemaakt. Om dit mogelijk te maken is in 2024 een externe deskundige aangetrokken.

Een van de doelstellingen van het verbeterplan voor de financiële kolom is om de ingezette verbeteringen structureel in de organisatie te verbeteren. Hierbij beoogt het plan de verbeteringen aan te pakken langs de lijnen van mensen, processen en instrumentarium. Ook de verbetering en verankering van rol- en taakduidelijkheid is onderdeel van het verbeterplan. Wij zijn van mening dat het plan van aanpak gedegen is opgezet en voorziet in de belangrijkste ontwikkelpunten:

- Verstevenigen van de controlfunctie in kwantiteit en kwaliteit;
- Migratie van P&C cyclus naar Beleidscyclus;
- Aanbrengen van structuur in programmasturing
- Realiseren van rolduidelijkheid en eigenaarschap
- Duidelijke en onafhankelijke positionering van de concerncontroller
- Eenduidige beschrijving van processen

Naar onze mening heeft het verbeterplan kenmerken van een cultuurveranderingstraject. Het zal daarom impact hebben op de houding en gedrag binnen de gehele organisatie en niet alleen de financiële kolom. Om het plan succesvol te laten zijn, is het in onze ogen noodzakelijk dat vanuit de auditcommissie, college en directie aantoonbaar voldoende urgentie en belang wordt gehecht aan de uitvoering van het plan. Wij raden u daarom aan om de onderdelen van het plan, maar ook het traject Grip op Financiën, op te nemen in de teamplannen en resultaatgerichte afspraken.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons beeld van uw controleomgeving

Zet programma- en projectorganisatie duidelijker op

De ambitie rondom de woonopgave is vertaald in een apart programma welke organisatorisch losgekoppeld is van de bestaande teamstructuur. Op dit specifieke onderdeel is een oplossing gekozen die lijkt op matrixsturing, waarbij het programma horizontaal over de bestaande teamstructuur en -inrichting heen worden geplaatst. Wij hebben ervaren dat de organisatie moeten wennen aan deze ontwikkeling. Dit uit zich in het bijzonder in het feit dat medewerkers gebrek aan rolduidelijkheid ervaren en zoekende zijn naar de juiste positie binnen programma's en projecten. Daarnaast speelt dat er aan projecten veelal strakke planningen en mijlpalen gekoppeld zijn, die botsen met de organisatiefilosofie waarin vertrouwen en lef centraal staan.

Onze ervaring is dat zelforganisatie minder goed werkt in een matrixorganisatie. Een dergelijke organisatie vraagt veel duidelijkere beschrijving van rollen en verantwoordelijkheden dan op dit moment het geval is, zowel in de lijn als in de programma- en projectorganisatie. Wij hebben begrepen dat een matrixorganisatie geen doel op zich is. Per opgave wordt naar een passende structuur gezocht. Als de woonopgave als voorbeeld dient om andere opgaven ook als matrixorganisatie op te pakken hebben wij onze bedenkingen of de organisatie in haar huidige status klaar is om hierop invulling te geven. Bij iedere organisatorische structuuraanpassing raden wij u aan om eerst de programma- en projectorganisatie duidelijker op te zetten en te beschrijven, inclusief welke rollen en verantwoordelijkheden moeten worden ingevuld, alsmede om de resultaten van de ontwikkeling van de financiële kolom af te wachten. Een adequate tweede en derde lijn binnen het programma en/of project draagt immers positief bij aan de interne beheersing ervan.

Ontwikkel strategisch personeelsmanagement en employer branding

In onze managementletter 2023 hebben wij gesignaleerd dat verloop van medewerkers, de personele bezetting, het hoge aantal externe medewerkers en beperkte kennisborging kwetsbaarheden zijn van de organisatie. Ook dit jaar zien we eenzelfde beeld. Dit zorgt ervoor dat de organisatie kwetsbaar is voor en bij personeelwisselingen. Een belangrijk risico is bijvoorbeeld dat werkprocessen stagneren omdat er geen kennis en ervaring meer aanwezig is binnen de organisatie. Wij hebben geconstateerd dat dit binnen verschillende teams in uw organisatie een verhoogd risico is.

Om dit risico te beheersen is het naar onze mening van belang dat de organisatie beschikt over een adequate strategische personeelsvisie en -planning. Wij hebben geconstateerd dat de eerste stappen gezet zijn om te komen tot een visie op personeel en formatie, maar dat dit proces zich nog in het beginstadium bevindt. Gezien het belang ervan, raden wij u aan om dit proces te versnellen en om te zetten in concrete acties, waaronder het waarborgen van de kennis in de organisatie en het ontwikkelen van zogenaamde 'employer branding'. Wij adviseren u om bij dit proces kennis op te doen bij en te leren van andere gemeenten. Wij erkennen de specifieke problematiek waarmee uw organisatie te maken heeft, maar zijn van mening dat het instrumentarium dat reeds door andere gemeenten is ontwikkeld, behulpzaam kan zijn voor u. Hierbij kunt u denken aan gemeente Haarlem of gemeente Bloemendaal / Heemstede. Door op de links te klikken, komt u bij de (openbare) beleidsdocumenten.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons beeld van de (verbijzonderde) interne controle

Wij zijn blij met de kwaliteit van en samenwerking met Team VIC

Net als voorgaande jaren zijn wij van mening dat de medewerkers van het Team VIC hun werkzaamheden, bevindingen en aanbevelingen nauwgezet, kritisch en zorgvuldig uitvoeren, documenteren en rapporteren. Wij ervaren de samenwerking met het team als zeer prettig en constructief. Gedurende meerdere momenten hebben wij overleg over de scope, reikwijdte en inhoud van de controlewerkzaamheden. Hierdoor kunnen wij op een goede wijze gebruik maken van elkaars werkzaamheden en voorkomen we dat we in de totale controleketen dubbele werkzaamheden uitgevoerd moeten worden.

Tussentijdse VIC-rapportage goed gestructureerd en overzichtelijk

Bij onze interim-controle hebben wij gebruik gemaakt van de VIC-rapportage over het eerste halfjaar van 2024. Wij zijn blij met de kritische en gedetailleerde bevindingen die in dit rapport zijn opgenomen. Het geheel is goed gestructureerd en overzichtelijk vormgegeven. Het rapport is daarnaast voorzien van concrete adviezen die goed toepasbaar zijn in de praktijk.

Soft controls gaan onderdeel worden van het VIC-plan

Vorig jaar hebben wij enkele aanbevelingen gedaan om het VIC-plan verder door te ontwikkelen. In 2024 hebben wij geconstateerd dat deze aanbevelingen proactief zijn opgepakt, aangevuld met nieuwe inzichten over de VIC bij het team zelf.

De in onze ogen belangrijke verbetering is dat het Team VIC ook soft controls gaat betrekken bij haar werkzaamheden. Het team heeft daarvoor een *Vragenlijst Soft controls* opgesteld waarmee aspecten van gewenst gedrag zichtbaar worden. De Vragenlijst is aangevuld met de onderwerpen fraude en omgaan met dilemma's.

In haar rapportage vraagt Team VIC terecht aandacht voor wie de softcontrolmeting gaat uitvoeren bij de teams. Een softcontrolmeting vraagt immers een zorgvuldige voorbereiding en uitvoering en vergt de nodige capaciteit. Team VIC geeft aan onvoldoende capaciteit te hebben om de softcontrolmeting voor alle teams zelf uit te voeren. Als oplossing draagt het Team aan om:

- Team OMK hiervoor in te schakelen;
- De softcontrolmeting gefaseerd in te voeren door bij de start niet direct alle gedragsaspecten te onderzoeken en of te starten met bijvoorbeeld de teams, die kritische processen uitvoeren.

Wij kunnen ons vinden in de aangedragen oplossing door Team Effect. Naar onze mening wordt de toegevoegde waarde van de meting verhoogd door deze uit te laten voeren door medewerkers met specifieke kennis van cultuur en gedrag en de uitkomsten te laten beoordelen en evalueren door Team VIC. Door klein te beginnen kan kennis en ervaring worden opgebouwd, die gebruikt kan worden om de meting de komende jaren door te ontwikkelen.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons beeld van de (verbijzonderde) interne controle

De organisatie kan meer toegevoegde waarde halen uit Team VIC

De rol van Team VIC in de lerende organisatie kan beter tot haar recht komen. Naar onze mening toont de VIC op een goede wijze haar toegevoegde waarde voor de gemeente. Zij versterkt de organisatie door processen te evalueren, aanbevelingen te doen voor verbetering en een rol te spelen om deze verbeteringen te verankeren in de organisatie. De eerste lijn moet deze verbeteringen echter zelf oppakken en uitvoeren. Naar onze mening kan beter. In de rapportage van de VIC over het eerste halfjaar staan aanbevelingen ten aanzien van de basis van de interne beheersing die er eerdere jaren ook stonden. Wij raden u daarom aan om de VIC-rapportage beter te verankeren in de verbetering van de interne beheersing van de organisatie. Het document staat reeds op de agenda van het management, maar naar onze mening wordt er nog te weinig op gestuurd, dan wel concrete actie op ondernomen.

Om de bevindingen beter te borgen in de organisatie, raden wij u aan om:

- het overzicht met aanbevelingen te laten vaststellen door het college. Wij zien in de praktijk dat wanneer aanbevelingen door het college worden vastgesteld, deze een hogere urgentie krijgen in de lijn en meer gaan leven in de organisatie. Daarnaast past dit bij de verantwoordelijkheid die het college heeft voor het rechtmatig handelen van de organisatie.
- de implementatie van de aanbevelingen op te nemen in de teamplannen en resultaatgerichte afspraken met de teams.
- om de (voortgang van de) aanbevelingen van de VIC ter informatie te delen met de auditcommissie, bijvoorbeeld door deze samen te voegen met het overzicht van de aanbevelingen die uit de accountantscontrole komen. Dit past naar onze mening binnen de taken en verantwoordelijkheden van de commissie. Een bijkomend voordeel is dat het de implementatie van aanbevelingen met hoge urgente kan bevorderen en het lerend vermogen van de organisatie ondersteund.

Overigens zien wij dat het Team VIC wel toegevoegde waarde heeft in de kennisontwikkeling van de organisatie door proactief mee te denken over trainingen en workshops. Hierin is ook plaats voor verhoging van de bewustwording dat interne controle de integrale verantwoordelijkheid is van teams zelf.

	Management-samenvatting
	Scope en reikwijdte controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Controleomgeving
	(Verbijzonderde) interne controle
	Rechtmatigheidsverantwoording
	Risicomanagement en fraude
	P&C cyclus
	IT-omgeving en innovatie
	Bevindingen in uw processen
	Vooruitblik jaarrekeningcontrole
	Bijlagen

U geeft dit jaar wederom de rechtmatigheidsverantwoording af

Achtergrond

Met ingang van de jaarrekening 2023 moet het college verantwoording afleggen over de rechtmatigheid. Deze rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de jaarrekening. Daarom valt deze verantwoording binnen de reikwijdte van de controle van de jaarrekening. Daarmee zijn voor de raad waarborgen ingebouwd dat het college niet zomaar de verantwoording kan opstellen en afgeven.

Bij rechtmatigheid in dit kader bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Baten, lasten en balansmutaties moeten rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rechtmatigheidsverantwoording door het college gaat dus primair om de financiële beheershandelingen.

- Rechtmatigheidscriteria*
- In de rechtmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af over de volgende drie rechtmatigheidscriteria:
- **Begrotingsrechtmatigheid:** handelt het college binnen de door u beschikbaar gestelde budgetten en kredieten.
 - **Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O):** zijn in (de uitvoering van) het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?
 - **Voorwaardencriterium:** zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen?

Alle andere criteria worden afgedekt door het oordeel van de accountant over het getrouwe beeld van de jaarrekening. Deze hoeven niet vermeld te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Afwijkingen in het voorwaardencriterium en het M&O criterium

In de rechtmatigheidsverantwoording rapporteert het college over geconstateerde afwijkingen. Onder afwijkingen wordt verstaan fouten en onduidelijkheden over de rechtmatigheid van een financiële beheershandeling. De grens waarboven afwijkingen in de verantwoording worden opgenomen (de verantwoordingsgrens) is door de raad bepaald op 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Hieronder hebben wij samengevat welke gebeurtenissen bij het voorwaardencriterium en M&O criterium wel en welke niet in de verantwoording moeten worden opgenomen. Op de volgende pagina gaan we verder in op het begrotingscriterium.

Rechtmatigheidsverantwoording		
Afwijkingen van wet- en regelgeving	Niet opnemen	Opnemen
Voorwaarden worden niet nageleefd; geen directe financiële consequenties.	V	
Voorwaarden worden niet nageleefd; wel directe financiële consequenties.		V
Geen effectieve M&O-maatregelen , waardoor rechtmatigheidsafwijkingen ontstaan die geen effect hebben op de getrouwheid.		V
Geen effectieve M&O-maatregelen , maar geen rechtmatigheidsafwijkingen.	V	

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

U geeft dit jaar wederom de rechtmatigheidsverantwoording af

Begrotingsonrechtmatigheid

Als het college meer geld besteedt dan de gemeenteraad heeft goedgekeurd, dan is er sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. De gemeenteraad kan wel vooraf regels vaststellen die aangeven wanneer een overschrijding in vooraf bepaalde situaties wel of niet acceptabel is. Overschrijdingen die niet binnen de afspraken passen, worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierover kan dan een debat in de raad plaatsvinden, waarbij de raad beslist of de onrechtmatigheden alsnog worden goedgekeurd. Ook begrotingsonrechtmatigheden als gevolg van overschrijding van lasten en/of investeringen die binnen de beleidskaders van de raad passen (acceptabel zijn), moeten worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijk fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

Wanneer de gemeente minder geld besteedt dan goedgekeurd door de gemeenteraad, bijvoorbeeld omdat activiteiten niet worden uitgevoerd, en dit niet tijdig door het college aan de gemeenteraad wordt gemeld, dan is dit ook een begrotingsonrechtmatigheid. Hetzelfde geldt als sprake is van meer of minder inkomsten voor de gemeente dan begroot, zonder dat dit tijdig aan de gemeenteraad wordt gemeld. Deze begrotingsonrechtmatigheden worden eveneens toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

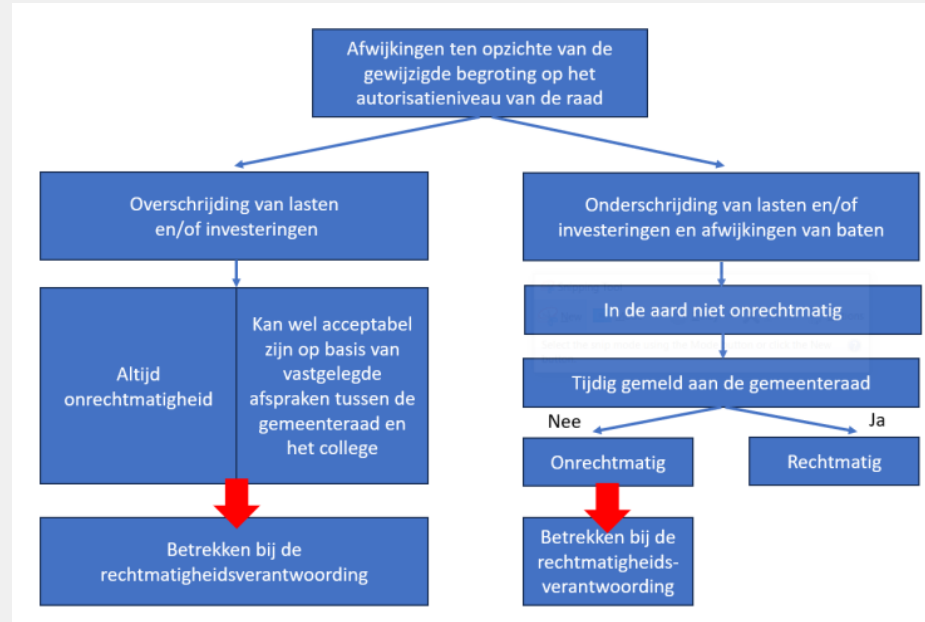
Derhalve is het cruciaal dat de gemeenteraad en het college afspreken wat wordt verstaan onder 'tijdig melden'. Hiervoor zijn geen vastomlijnde regels. De Kadernota Rechtmatigheid legt deze verantwoordelijkheid bij de gemeenteraad en het college zelf.

Het is daarom belangrijk dat het college en de raad goede afspraken maken over hoe ze met overschrijdingen in bepaalde situaties omgaan en wat onder tijdig melden wordt verstaan. In de regel is de planning & controlcyclus hierbij het uitgangspunt. De commissie BBV heeft de stellige uitspraak gedaan dat het college en de raad in de financiële verordening vastleggen op welke wijze wordt omgegaan met begrotingsonrechtmatigheden. Hieruit moet blijken hoe afwijkingen geïnterpreteerd moeten worden in het kader van het uitoefenen van het budgetrecht door de raad.

In artikel 12a van de nieuwe financiële verordening is door de raad antwoord gegeven op de vraag welke overschrijdingen van de begroting als acceptabel worden aangemerkt. Deze overschrijdingen moeten wel benoemd worden in de rechtmatigheidsverantwoording, maar hoeven niet nader te worden toegelicht. Tevens is in dit artikel opgenomen wat in het kader van begrotingsonrechtmatigheid onder "tijdig melden" moet worden verstaan, namelijk bij de jaarrekening over het betreffende boekjaar.

Op de volgende pagina hebben we een overzicht opgenomen hoe begrotingsonrechtmatigheden in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden meegenomen (bron: Kadernota Rechtmatigheid 2024).

U geeft dit jaar wederom de rechtmatigheidsverantwoording af

Geen overkoepelend M&O beleid aanwezig

In de kadernota Rechtmatigheid adviseert de commissie BBV om een overkoepelend beleidsstuk M&O te maken. Deze bevat naast de filosofie, algemene uitgangspunten en risicoanalyse ook maatregelen ter voorkoming en afdoening. Uw gemeente beschikt (nog) niet over een specifiek M&O beleid. Wel zijn er binnen de organisatie in opzet beheersmaatregelen aanwezig ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Overigens is in de meest recente kadernota Rechtmatigheid een wijziging doorgevoerd ten aanzien van dit criterium. In tegenstelling tot vorig jaar wordt geconstateerd misbruik waarbij het M&O beleid juist is uitgevoerd en op een getrouwe wijze is verwerkt in de jaarrekening, niet betrokken bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Wel dient via de paragraaf bedrijfsvoering inzicht te worden gegeven in de aard en de (financiële) impact van het geconstateerde misbruik.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons beeld van uw risicomanagementproces, inclusief frauderisico's

Beperkte ontwikkeling in risicomanagement

Tijdens onze interim-controle 2024 hebben wij geconstateerd dat er beperkte ontwikkeling heeft plaatsgevonden in risicomanagement binnen de gemeente. Hierdoor zijn de aanbevelingen die wij hebben gedaan in de managementletter 2023 nog steeds van toepassing.

Risico-inventarisatie in plaats van risicomanagement

Op dit moment worden risico's uit de organisatie gehaald en geëvalueerd als gevolg van de door het BBV afgedwongen actualisatie bij de begroting en jaarrekening, en nog niet een gestructureerd proces om het risicoprofiel van de gemeente te beheersen. Hierdoor blijft het risico aanwezig dat risico's niet volledig inzichtelijk zijn en/of niet integraal worden beheerst, waardoor de gemeente mogelijk onwenselijke financiële risico's loopt.

Een andere constatering die wij hebben gedaan in het verlengde van het vorige punt, is dat voor risico's die wel geïdentificeerd zijn, (nog) geen interne beheersingsmaatregelen bepaald worden om de risico's af te dekken.

Verantwoordelijkheid voor fraude ligt bij de raad en het college

De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van fraude ligt bij zowel de raad als het college van burgemeester en wethouders. Het is onze verantwoordelijkheid om door planning en uitvoering van de controle een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de financiële overzichten als geheel vrij zijn van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude (of van fouten).

Frauderisico's leven nog niet in de organisatie

Uw gemeente beschikt al langer over een interne frauderisico-analyse die is opgesteld door Team VIC. Hiermee heeft u in opzet een goed instrument om frauderisico's te kunnen beheersen. Een volgende stap is om de frauderisico's ook te integreren in de dagelijkse bedrijfsvoering van de organisatie, mede als onderdeel van het uit te voeren M&O beleid, zodat ze gaan 'leven' in de organisatie. Tot op heden is hier nog geen sprake van.

Team VIC heeft in haar rapportage over het eerste halfjaar expliciet aandacht bij het directieteam gevraagd voor het bewustzijn voor frauderisico's binnen de organisatie, alsmede om dit onderwerp op de nemen in het programma *De Groeilat*. Wij onderschrijven deze aanbeveling.

Fraude in de controleverklaring

Wij zijn verplicht om in onze controleverklaring een aparte sectie op te nemen over fraude. Hierin staat welke werkzaamheden wij hebben uitgevoerd om frauderisico's te onderkennen die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang en om deze risico's te mitigeren. In de verklaring zullen wij ook opnemen wat de belangrijkste waarnemingen en uitkomsten zijn van deze werkzaamheden.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons beeld van uw risicomanagementproces, inclusief frauderisico's

Frauderisico's in onze controle

Naast het betrekken van de interne frauderisicoanalyse hebben wij op basis van onze beroepsregels de volgende aanvullende werkzaamheden uitgevoerd in het kader van fraude:

- Het uitvoeren van een eigen risicoanalyse per proces waarin de drie kenmerken van fraude: rationalisatie, druk en gelegenheid worden afgezet tegen de kans en de impact;
- Frauderisico's bespreken met de Auditcommissie, het college en de gemeentesecretaris;
- Beoordelen of nevenfuncties van het college en de directie aanleiding geven tot een verhoogd risico;
- Beoordelen of er signalen zijn voor een verhoogd risico op fraude vanuit notulen, persberichten en andere (openbare) publicaties;
- Integrale analyse van de financiële administratie op ongebruikelijke boekingen, zoals onverwachte verschuivingen tussen budgetten en/of kredieten;
- Controle van het gunningsproces van inkoop- en aanbestedingstransacties;
- Controle van de prestatielevering in het inkoopproces;
- Nadere werkzaamheden uitvoeren van een proces/transactie in het kader van onvoorspelbaarheid.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn tot op heden geen bijzonderheden voortgekomen.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons beeld van uw P&C cyclus

Maak een betere koppeling tussen doelen en middelen

In 2024 zijn wederom stappen gezet om de informatiewaarde en leesbaarheid van de P&C documenten te verbeteren. Positief hierbij is dat het college de auditcommissie hier actief bij betreft. Een voorbeeld hiervan is de doorontwikkeling van de effect- en prestatie-indicatoren. Deze indicatoren in deze begroting zijn per programma en cluster opgesteld. In juli 2024 heeft een overleg plaatsgevonden met leden van de Auditcommissie, de concerncontroller, de portefeuillehouder Financiën en ons over het beter meetbaar maken van de doelen. Uit dit gesprek is naar voren gekomen dat het college en de organisatie gezamenlijk met de gemeenteraad een verbeterslag gaan maken voor de begroting 2026.

Naar onze mening is de kwaliteit van de indicatoren in uw begroting al beter dan dat wij bij andere gemeenten tegenkomen. De meeste zijn al specifiek gemaakt voor uw gemeente en zijn voorzien van een norm, streefwaarde of streefrichting. De uitdaging die wij zien voor het samenwerkingsverband tussen college en gemeenteraad is om de indicatoren verder af te stemmen op de bestuurlijke informatiebehoefte. Wij zijn van mening dat niet voor alle clusters een duidelijk verband aanwezig is tussen beleidsvoornemens, beoogde maatschappelijke effecten en de geformuleerde indicatoren. Daarnaast missen we een expliciete koppeling tussen de beleidsvoornemens en maatschappelijke effecten aan de ene kant en de beschikbaar gestelde middelen aan de andere kant. Wij raden u daarom aan om in de begroting 2026 deze koppeling zichtbaar te maken.

Transformeer van P&C cyclus naar Beleidscyclus als doelen en middelen gekoppeld zijn

Eerder hebben wij aangegeven dat er op dit moment een aantal verbetertrajecten zijn ingezet om de financiële en interne beheersing van de organisatie te verbeteren, namelijk Grip op Financiën en het hieruit voorkomende Verbetering Financiële kolom. Onderdeel van dit verbeterplan is de overgang van de P&C cyclus naar de Beleidscyclus. De nuance tussen beide is dat de huidige P&C cyclus financieel georiënteerd is, terwijl de Beleidscyclus nieuwe stijl meer uit gaat van doelstellingen, (beleids)ontwikkelingen en inhoud van de programma's. In deze opzet worden raadsvoorstellen met financiële impact geconcentreerd in twee bestuursrapportages om een integrale afweging te kunnen maken.

Wij zien de geleidelijke overgang naar een meer beleidsmatige cyclus als een positieve ontwikkeling. Uiteraard is het financiële aspect een erg belangrijke randvoorwaarde, maar in onze visie is de primaire invalshoek voor het college en de gemeenteraad dat beoogde maatschappelijk effecten worden gerealiseerd voor de burgers en bedrijven van de gemeente.

Het is binnen deze context wel van belang dat de beschikbare middelen worden gekoppeld aan de beoogde maatschappelijke effecten en daaraan gerelateerde doelstellingen. Deze koppeling wordt in de huidige kadernota en begroting nog niet goed gemaakt. Daarom raden wij u aan om eerst deze stap te zetten voordat u de Beleidscyclus in de voorgestelde vorm volledig invoert.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons beeld van uw P&C cyclus

Borg de softclose beter in de organisatie

Vorig jaar heeft er een softclose plaatsgevonden op de cijfers tot en met september 2023. Naar onze mening is dit proces erg waardevol geweest ter voorbereiding richting de jaarafsluiting. In onze managementletter 2023 hebben wij u aangeraden om de softclose dit jaar een vervolg te geven. De reden voor deze aanbeveling is dat door meerdere keren per jaar af te sluiten mogelijke fouten en onjuistheden eerder worden gesignaleerd en opgelost, overschrijdingen eerder zichtbaar worden en het proces een integraal onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering wordt. Een bijkomend voordeel is dat de betrokkenheid van de eerste lijn gedurende het jaar vergroot wordt.

Wij hebben geconstateerd dat in 2024 geen softclose heeft plaatsgevonden in de vorm van voorgaand jaar. Wel heeft er een lichte variant plaatsgevonden, waarin een aantal onderdelen zijn meegenomen, zoals een analyse van de tussenrekeningen en een aansluiting van de debiteuren- en crediteurenstanden. Deze vorm van tussentijdse afsluiting heeft toegevoegde waarde bij de jaarafsluiting, maar heeft het niet de voordelen van een uitgebreide softclose. Daarom herhalen wij onze aanbeveling om komend jaar een softclose uit te voeren op de cijfers tot en met september 2025 en waar mogelijk uit te breiden naar kwartaal- of maandafsluitingen.

Naar onze mening dragen de periodeafsluitingen ook bij aan een kortere cyclus van managementinformatie, bijvoorbeeld door korte maandrapportages met de belangrijkste kerncijfers van de gemeenten. Tevens heeft het een positief effect op de dashboards waar de raad de voortgang van de kritische prestatie-indicatoren real-time kan volgen.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Ons beeld van uw IT-omgeving en innovatie in de interne beheersing

Algemeen

In het kader van de jaarrekeningcontrole zullen wij een IT-audit naar de opzet en het bestaan van de algemene IT- beheersmaatregelen uitvoeren. Dit zijn de beheersmaatregelen die uw organisatie heeft getroffen om ervoor te zorgen dat de IT-systemen betrouwbaar en integer zijn. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan het mitigeren van de risico's op onbeheerste wijzigingen, ongeautoriseerde handelingen en het optreden van verstoringen met impact op de gegevensverwerking. Hierbij richten wij ons op de voor de jaarrekening belangrijkste applicaties, waaronder:

- iFinanciën (financiële administratie);
- iParticipatie (sociaal domein)
- ADP (salarisadministratie)
- iBelastingen (belastingen)

Onze IT-auditwerkzaamheden hebben niet als doel om te komen tot een beoordeling van de IT-organisatie of IT-omgeving als geheel, maar zijn uitsluitend gericht geweest op het verkrijgen van voldoende zekerheid ten aanzien van de continue, betrouwbare werking van de IT-omgeving en beheersing van de betreffende processen met behulp van uw systemen en data voor zover relevant in het kader van de controle van de jaarrekening.

Wij moeten onze werkzaamheden nog uitvoeren

Op het moment dat wij deze managementletter bespreken met het college zijn onze werkzaamheden ten aanzien van uw IT-omgeving nog niet gestart. Wij hebben het voornemen om deze uit te voeren in voorjaar van 2025, gecombineerd voor de jaarrekening 2024 en 2025. Daarom zullen wij eventuele bevindingen in een afzonderlijke rapportage opnemen ten behoeve van het college.

Mogelijk zijn veiligheidsrisico's aanwezig in iFinanciën

Wij hebben geconstateerd dat Team VIC in 2024 meer aandacht heeft voor IT-risico's dan eerdere jaren. Wij zijn blij met deze positieve ontwikkeling. Over het eerste halfjaar heeft dit geleid tot waardevolle bevindingen, aanbevelingen en inzichten: De belangrijkste in het kader van de jaarrekeningcontrole bij het ISAE3402-rapport van iFinanciën een verklaring met beperking is afgegeven door de externe auditor. De reden hiervoor is in de verklaring opgenomen en luidt als volgt:

“in het geval van werking van de interne beheersingsmaatregelen veel tekortkomingen zijn vermeld, zoals op het gebied van logische toegangsbeveiliging, opvolging van bevindingen uit pentesten, het niet analyseren en beoordelen van SOC2 rapportages van hun eigen leveranciers en het deugdelijk uitvoeren van de wijzigingenbeheer procedures en het niet juist prioriteren van beveiligingsincidenten totdat de auditor hier controle op ging uitvoeren.”

Wij hebben begrepen dat er recent een overleg heeft plaatsgevonden tussen de gemeente en de leverancier van iFinanciën. Tijdens dit gesprek heeft de leverancier aangegeven dat zij verwacht dat bij een volgende audit een goedkeurende verklaring wordt ontvangen. Tevens heeft de leverancier aangegeven dat de gemeente geen risico's loopt, maar dat de beperking is verkregen omdat interne beheersmaatregelen onvoldoende zichtbaar zijn uitgevoerd.

Wij raden u aan om de ontwikkelingen bij de leverancier op korte afstand te blijven volgen.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Specifieke bevindingen in uw processen

Wij zullen de controle van de jaarrekening volledig gegevensgericht uitvoeren, omdat de interne beheersing en de controleomgeving van de organisatie nog niet het vereiste niveau heeft voor een meer systeemgerichte controleaanpak. Daarom hebben wij onze bevindingen in de managementletter vooral beperkt om dit niveau te bereiken. Desalniettemin hebben wij wel samen met Team VIC in hoofdlijnen de belangrijkste processen van de gemeente in kaart gebracht.

De (actualisatie van de) bevindingen en aanbevelingen met de hoogste prioriteit voor de interne beheersing en jaarrekening hebben wij in dit onderdeel van onze rapportage per domein samengevat. In de bijlagen zijn de belangrijkste detailbevindingen opgenomen die wij voor de eerste keer in de detailtabel hebben opgenomen, evenals de status en opvolging van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen uit voorgaande jaren. Voor een volledig overzicht van de detailbevindingen verwijzen wij u graag naar het overzicht met openstaande en afgewikkelde accountantsbevindingen.

Bedrijfsvoering

Rechtmatigheid aanbestedingen steeds beter geborgd

De rechtmatigheid van de aanbestedingen wordt steeds beter geborgd in de eerste lijn. Team VIC heeft geconstateerd dat het Team Inkoop bij 93% van de aanbestedingen is geconsulteerd. Dit is een duidelijke toename ten opzichte van eerdere jaren. Daarnaast ontwikkelt de organisatie een aanbestedingskalender waarin de planning en tijdslijn van de aanbestedingen inzichtelijk worden gemaakt.

In opzet is deze kalender een goed instrument om overzicht te houden op de verschillende aanbestedingen en om tijdig in te spelen op mogelijke onrechtmatigheden in het proces. Het kan tevens zorgen voor een meer gestructureerde aanpak, waardoor het risico op vertragingen of onrechtmatigheden verkleint wordt.

Desondanks is er nog steeds sprake van onrechtmatige aanbestedingen. Over het eerste halfjaar 2024 is de geconstateerde onrechtmatigheid € 252.000. Deze onrechtmatigheden dienen door het college te worden meegenomen bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording.

Risico op onrechtmatigheid groter door verloop Team Inkoop

De positieve ontwikkeling in de interne beheersing van het inkoopproces wordt bedreigt door de plotseling leegloop van het Team Inkoop. Het gevolg hiervan is dat in korte tijd veel kennis en ervaring is verdwenen. Hierdoor is het risico groter dat inkopen onrechtmatig plaatsvinden. Een bijkomend risico is dat minder efficiënt en duurzaam wordt ingekocht.

Om deze risico's te mitigeren heeft de directie aan een externe medewerker gevraagd om Team Inkoop opnieuw op te bouwen. Tot die tijd bestaat het Team nagenoeg uit tijdelijke medewerkers.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Specifieke bevindingen in uw processen

Niet alle processen zijn actueel beschreven

Binnen uw organisatie zijn niet voor alle processen duidelijke procesbeschrijvingen opgesteld. Voor processen die wel beschreven zijn, is niet duidelijk of deze actueel zijn.

Wij willen het belang van heldere en gestructureerde procesbeschrijvingen benadrukken. Dergelijke beschrijvingen vormen de basis voor medewerkers om te begrijpen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd en wie waarvoor verantwoordelijk is. Dit draagt bij aan de naleving van afspraken en zorgt voor een efficiëntere werkwijze.

Daarnaast maakt een goed gedocumenteerd proces het mogelijk om bewuste keuzes te maken met betrekking tot interne beheersing. In procesbeschrijvingen wordt bijvoorbeeld vastgelegd welke beheersmaatregelen moeten worden uitgevoerd. Tevens biedt dit de gelegenheid om expliciet te bepalen welke beheershandelingen minder waarde toevoegen en daarom achterwege kunnen blijven.

Wij raden u daarom aan om de bestaande processen te beschrijven of te herzien op basis van de zogeheten 7W's: wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie, welke risico's en wat wordt vastgesteld. Dit draagt bij aan een betere borging van kennis binnen de organisatie en stelt de eerste lijn in staat om interne controles transparanter en effectiever vast te leggen.

Aandacht nodig voor Wet DBA

In het kader van de Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) is het van belang dat de gemeente zich bewust is van de veranderingen in de wetgeving rondom arbeidsrelaties met zelfstandigen en freelancers. De wet is geïntroduceerd om de rechtszekerheid voor zowel opdrachtgevers als opdrachtnemers te vergroten en om schijnzelfstandigheid tegen te gaan. Wij hebben in de bijlage de belangrijke punten in deze wet samengevat.

Team VIC heeft geconstateerd dat de huidige registraties, administraties en controles binnen uw organisatie ontoereikend zijn om te waarborgen dat de organisatie voldoet aan de Wet DBA. Om de organisatie hierbij te ondersteunen heeft Team VIC een set van beheersmaatregelen opgesteld, die op korte termijn ertoe moet leiden dat de gemeente actief en zichtbaar vaststelt of de opdracht aan een tijdelijke medewerker voldoet aan de normen om schijnzelfstandigheid te voorkomen. Als de opdracht niet voldoet, dan resteert het aanbieden van een arbeidsovereenkomst of het beëindigen van de werkzaamheden als de contractduur is verstreken. De organisatie dient hierbij te zorgen voor een deugdelijke verslaglegging, waarin het beoordelen, besluiten en motiveren belangrijke aspecten zijn.

Wij ondersteunen het advies van Team VIC om een administratie in te richten, waarin de volledigheid en juistheid van overeenkomsten met tijdelijke medewerkers zichtbaar, gemotiveerd en onderbouwd raadpleegbaar is op grond van een set beheersmaatregelen. Hetzelfde geldt voor het advies om het personeelsbeleid in overeenstemming te brengen met de Wet DBA.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Specifieke bevindingen in uw processen

Fiscale beheersing binnen de organisatie verbeterd

In onze managementletter 2023 hebben wij onze zorgen geuit over de fiscale beheersing binnen de organisatie. Wij hebben, samen met Team VIC, geconstateerd dat deze fiscale beheersing in 2024 sterk is verbeterd.

Deze verbeteringen zijn mede gerealiseerd met behulp van een externe specialist. Deze medewerker heeft de afgelopen jaren fiscale (controle)werkzaamheden uitgevoerd, alsmede twee medewerkers van de organisatie geadviseerd, begeleid en ondersteund. Dit heeft erin geresulteerd dat de eigen medewerkers in staat zijn om zelfstandig de fiscale (controle)werkzaamheden uit te voeren. Daarmee is de basis gelegd voor een adequate en zichtbaar gecontroleerde fiscale administratie. Door deelname aan periodieke fiscale overleggen en inzicht in documenten van fiscale (controle)werkzaamheden heeft Team VIC de mogelijkheid om de kwaliteit en diepgang van de (controle)werkzaamheden te beoordelen.

Uit de werkzaamheden van Team VIC blijkt dat het fiscale proces ten opzichte van voorgaande jaren duidelijke progressie vertoont. Dat heeft geresulteerd in een integraal pakket van periodieke fiscale werkzaamheden en controles, het inlopen van achterstanden bij de controle op de boekjaren 2021 tot en met 2023 en stimulering van het fiscaal bewustzijn in de organisatie. Het fiscaal team kan bij complexe vraagstukken een beroep blijven doen op externe expertise.

Kwaliteit treasuryfunctie is verbeterd

In onze managementletter 2023 hebben wij ook onze zorgen geuit over de kwaliteit van de treasuryfunctie binnen de organisatie. Ook binnen dit proces zijn maatregelen genomen om de interne beheersing sterk te verbeteren.

Een belangrijke reden voor de verbetering van de kwaliteit van de treasuryfunctie is dat het Team Financiën versterkt is in capaciteit, kennis en ervaring, alsmede de ondersteuning door een ervaren externe specialist. Dat heeft ook positieve gevolgen voor het zichtbaar naleven van de wettelijke normen, zoals de kasgeldlimiet, schatkistbankieren en renterisiconorm.

Een punt van aandacht binnen het proces is de ontwikkeling van een liquiditeitsprognose. Hierin worden al goede stappen gezet. Wij raden u aan om deze goede stappen voort te zetten tot een goed onderbouwde dynamische liquiditeitsbegroting.

Verhoog de aandacht voor aansluiting subadministraties

Uit de werkzaamheden van Team VIC is gebleken dat er tussentijds beperkt aandacht is voor de aansluiting tussen de subadministraties en de financiële administratie. Hierdoor is het risico aanwezig dat de financiële administratie tussentijds geen juiste en volledige weergave geeft van de baten en lasten.

Wij raden u aan om alle elf subadministraties binnen de gemeente minimaal per kwartaal, maar bij voorkeur maandelijks, zichtbaar aan te sluiten met de financiële administratie.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Specifieke bevindingen in uw processen

Naleving Wet Markt en Overheid blijft aandacht vragen

Er heeft nog geen interne controle plaatsgevonden of er gedurende het jaar sprake geweest is van verleende staatssteun. In dit proces ontbreekt een centrale registratie van beoordeelde college- en raadsvoorstellen, aangevuld met dossiers, onderbouwingen, activiteiten en transacties op het terrein van de Wet Markt en Overheid en verleende staatssteun. Ook verdient het aanbeveling om in dit centrale register op te nemen of mogelijke verleende staatssteun gemeld moet worden bij het Ministerie van BZK. Een dergelijke beheersmaatregel voorkomt onrechtmatig handelen van de gemeente.

Naar de mening van Team VIC dient de organisatie zich meer bewust te zijn van het naleven van mededingings- en staatssteun-regels. In haar rapportage over het eerste halfjaar 2024 heeft Team VIC diverse aanbevelingen gedaan om dit te realiseren. Wij onderschrijven de mening en aanbevelingen van Team VIC.

Fysiek domein

Dringend aandacht nodig voor proces huren en pachten

In haar rapportage over het eerste halfjaar 2024 heeft Team VIC haar oordeel over het proces huren en pachten gewijzigd van 'Voldoende' naar 'Géén oordeel'. De reden hiervoor is dat de VIC heeft geconstateerd dat er binnen dit proces een groot aantal correctieboekingen hebben plaatsgevonden. Deze boekingen geven aanleiding tot nader onderzoek door het Team. De bevindingen uit dit onderzoek zullen worden gerapporteerd in de eindrapportage van Team VIC.

Daarnaast heeft Team VIC geconstateerd dat een zichtbare aansluiting tussen de financiële administratie en de subadministratie ontbreekt, een volledigheidscntrole tussen de WOZ-administratie en de huren- en pachtenadministratie niet is uitgevoerd en de steekproef niet is uitgevoerd. Daarnaast hebben Team Administratie en Team Vastgoed en Grondzaken niet gezorgd voor vervanging bij afwezigheid. Dat betekent dat het proces kwetsbaar is en de continuïteit niet is geborgd.

Team VIC heeft het advies gegeven om het proces sterk te verbeteren door het met terugwerkende kracht zichtbaar uitvoeren van interne controles en het actualiseren van oude contracten door de contracteigenaren. Wij onderschrijven dit advies.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Interne beheersing

Controleomgeving

(Verbijzonderde) interne controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Risicomanagement en fraude

P&C cyclus

IT-omgeving en innovatie

Bevindingen in uw processen

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Specifieke bevindingen in uw processen

Sociaal domein

Uitspraak CRvB leidt mogelijk tot financiële risico's

Recentelijk heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) uitspraak gedaan in drie zaken waarin jongeren jeugdhulp hadden aangevraagd bij verschillende gemeenten. Een belangrijk aspect uit de uitspraak betreft de werkwijze van sommige gemeenten, waaronder Hollands Kroon, waarbij de organisatie die advies geeft over het toekennen van jeugdhulp ook verantwoordelijk is voor de uitvoering van de hulp en de besluitvorming. De CRvB heeft geoordeeld dat deze vermenging van bevoegdheden onvoldoende waarborgen biedt voor een zorgvuldige besluitvorming. Gemeenten die deze werkwijze hanteren, zullen dit moeten aanpassen om te voldoen aan de vereisten van zorgvuldigheid en onafhankelijkheid.

De uitspraak van de CRvB kan aanzienlijke gevolgen hebben voor uw gemeente. Aangezien de afwijzing van jeugdhulp kan leiden tot juridische procedures door ouders die zich benadeeld voelen, kan dit resulteren in een verhoogd aantal claims en rechtszaken. De vereiste aanpassingen in de verordeningen en de aanpak van vermenging van bevoegdheden kunnen gemeenten ook blootstellen aan juridische risico's, zowel op het gebied van administratieve procedures als in rechtszaken over de toekenning van jeugdhulp. De onzekerheid over de huidige situatie kan bovendien leiden tot claims over geleden schade door onterecht geweigerde of onvoldoende jeugdhulp.

Wij raden u aan om voor de behandeling van de jaarrekening in het college een analyse te maken van de consequenties die deze uitspraak heeft voor uw gemeente.

Goede eerste stappen gezet in verbetering van het subsidieproces

Vorig jaar hebben wij geconstateerd dat het subsidieproces verbetering behoeft. Hierbij hadden wij ook al geconstateerd dat de organisatie aan het werk was om dit proces te verbeteren. We hebben dit jaar, net als Team VIC, geconstateerd dat er goede stappen gezet zijn in de interne beheersing van het subsidieproces.

Omdat in 2024 is gestart met de implementatie van de verbeteringen, heeft dit niet direct geleid tot aantoonbare resultaten in de subsidieverstrekking en -vaststelling over 2024. Wij hebben begrepen dat de verstrekkingen voor het boekjaar 2026 volgens de gewijzigde kaders en procedures gedaan worden. Tijdens onze interim-controle 2025 zullen wij de voortgang beoordelen van de verbeteringen.

Het is van belang dat de verbeteringen in de interne beheersing geborgd worden door de eerste lijn. De controles zullen dan door de tweede en derde lijn geborgd moeten worden zodat de kwaliteit van het proces daarna niet terugvalt.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Vooruitblik jaarrekeningcontrole 2024

Aandachtspunten afsluitproces

Op basis van onze kennis die wij van de gemeente hebben verkregen bij onze risicoanalyse, de uitgevoerde interim-controle 2024, actuele ontwikkelingen en overige aandachtsgebieden, onderkennen wij de volgende belangrijke aandachtspunten die van belang zijn voor een efficiënte jaarrekeningcontrole en een tijdige afronding:

- Bij de start van de jaarrekeningcontrole zijn de concept jaarstukken gereed en zichtbaar gecontroleerd aan de hand van de checklist jaarverslaggeving;
- De rechtmatigheidsverantwoording is volledig in concept opgenomen als onderdeel van de concept jaarstukken;
- De teksten in de jaarrekening zijn kritisch beoordeeld en door een derde medewerker tegen gelezen;
- Alle balansposten, tussenrekeningen, transactiestromen en toelichtingen in de jaarrekening zijn voor aanvang van de jaarrekeningcontrole door de gemeente zichtbaar gecontroleerd en eventuele correcties naar aanleiding van deze controle zijn verwerkt in de concept jaarstukken;
- Er is een zichtbare aansluiting gemaakt tussen de financiële administratie en de subadministraties, bijvoorbeeld ten aanzien van de omgevingsvergunningen en huren en pachten;
- Belangrijkste schattingsposten in de jaarrekening (waardering van de grondexploitaties, voorzieningen, nog te verwachten facturen) zijn bij de start van de jaarrekeningcontrole onderbouwd, zichtbaar gecontroleerd en afgestemd met ons controleteam;
- De baten en lasten in de jaarrekeningen die direct voortkomen uit wettelijke taken die zijn uitbesteed aan andere organisaties zijn met deze organisaties afgestemd en akkoord bevonden;

- De voorziening Riool is zichtbaar aangesloten met het meest recente Gemeentelijke Rioleringsplan. Hierbij is ook beoordeeld welke efficiency resultaten via het resultaat verantwoord kunnen worden;
- De actualisatie van de grondexploitaties heeft plaatsgevonden naar de stand per 1 januari 2025. Hierdoor ontstaat een beter beeld van de (financiële) resultaten en risico's binnen deze exploitaties.
- De actuele waarde van gronden en activa die met een specifiek doel zijn gekocht, maar dit doel niet (meer) hebben, is beoordeeld. Waar nodig is een voorziening verantwoord voor waardevermindering;
- Voorafgaand aan de behandeling van de jaarrekening in het college is een analyse gemaakt van de consequenties van de uitspraak van de CRvB.
- Er is per Sisa-regeling in de Sisa-bijlage een zichtbare controle uitgevoerd op de prestatielevering, in het bijzonder bij subsidielasten. Als de prestatie (nog) niet geleverd is, kunnen de lasten niet worden opgenomen in de Sisa-bijlage. Dit geldt ook voor subsidies die al aan uitvoerende instellingen is betaald, maar nog niet door deze instellingen is uitgegeven.
- Team VIC heeft in overleg met het college een analyse gemaakt van alle geconstateerde fouten en onduidelijkheden die uit haar werkzaamheden zijn voortgekomen, inclusief een analyse van de gevolgen voor de resterende populatie en het oordeel van het college dat in de rechtmatigheidsverantwoording wordt opgenomen.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Vooruitblik jaarrekeningcontrole 2024

Planning eindejaarscontrole 2024

Nu de interim-controle is afgerond, zullen wij ons samen met de organisatie de komende maanden gaan richten uit het uitvoeren van de werkzaamheden in het kader van de eindejaarscontrole. De planning van onze werkzaamheden ziet er als volgt uit:

Afspraak		Verantwoordelijk		Deadline
		ETL A&O	Gemeente	
1	Lijst op te leveren specificaties eindejaarscontrole aanleveren	●		Reeds ontvangen
2	Tussentijdse afstemming gebeurtenissen en transacties met een significant effect op de jaarrekening	●	●	27 februari 2025
3	Start pré-controle: dossiers die op dat moment gereed zijn, bijvoorbeeld liquide middelen, financiële vaste activa, langlopende schulden, Sisa (deels) en WNT	●		27 februari 2025
4	Bespreken ontwikkelingen grondexploitaties	●	●	27 maart 2025
5	Volledige oplevering uitgevoerde verbijzonderde interne controles, inclusief dossiervoering		●	2 april 2025
6	Oplevering jaarrekening, inclusief volledig balansdossier		●	2 april 2025
7	Start controle jaarrekening	●		7 april 2025
8	Review werkzaamheden Incluzio	●		Nog te bepalen
9	Bespreking controlebevindingen met ambtelijke organisatie	●	●	1 mei 2025
10	Bespreken controlebevindingen met portefeuillehouder	●	●	7 mei 2025
11	Bespreken controlebevindingen in auditcommissie	●	●	14 mei 2025

Management-
samenvattingScope en
reikwijdte controleInterne
beheersingVooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Nieuwe detailbevindingen 2024

Bevinding		Risico	Aanbeveling
1	Wij zijn positief over de resultaten die tot op heden zijn behaald met het traject Grip op Financiën, maar signaleren tegelijkertijd dat er nog belangrijke stappen te zetten zijn. Er zijn in korte tijd op projectmatige wijze verbeteringen doorgevoerd die nog moeten beklijven binnen de teams. De stappen die wij voor ogen hebben, zien vooral toe op het structureel borgen van de verbeteringen in de organisatie, in het bijzonder in de rolduidelijkheid, kennisborging en kwaliteit van documenten zoals raadsvoorstellen en voortgangsinformatie.	Het risico is aanwezig dat ingezette verbeteringen niet structureel geborgd worden in de organisatie. <i>Classificatie: Hoog</i>	Wij raden u aan om het traject Grip op financiën de komende periode te blijven volgen onder verantwoordelijkheid van de concerncontroller. Door hierover blijvend per kwartaal te rapporteren aan het college en de auditcommissie, wordt afgedwongen dat er voldoende urgentie blijft bestaan om de verbeteringen structureel te borgen in de organisatie. De verdere ontwikkeling van de financiële kolom kan hier een positieve bijdrage aan leveren.
2	Naar onze mening heeft het verbeterplan voor de financiële kolom kenmerken van een cultuurveranderingstraject. Het zal daarom impact hebben op de houding en gedrag binnen de gehele organisatie en niet alleen de financiële kolom. Om het plan succesvol te laten zijn, is het in onze ogen noodzakelijk dat vanuit de auditcommissie, college en directie aantoonbaar voldoende urgentie en belang wordt gehecht aan de uitvoering van het plan.	Het risico is aanwezig dat het ontwikkelplan voor de financiële functie niet succesvol wordt afgerond. <i>Classificatie: Hoog</i>	Wij raden u aan om de onderdelen van het verbeterplan voor de financiële kolom, maar ook het traject Grip op Financiën, op te nemen in de teamplannen en resultaatgerichte afspraken.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Nieuwe detailbevindingen 2024

Bevinding		Risico	Aanbeveling
3	In onze managementletter 2023 hebben wij gesignaleerd dat verloop van medewerkers, de personele bezetting, het hoge aantal externe medewerkers en beperkte kennisborging kwetsbaarheden zijn van de organisatie. Ook dit jaar zien we eenzelfde beeld. Dit zorgt ervoor dat de organisatie kwetsbaar is voor en bij personeelwisselingen.	Een belangrijk risico is bijvoorbeeld dat werkprocessen stagneren omdat er geen kennis en ervaring meer aanwezig is binnen de organisatie. Wij hebben geconstateerd dat dit binnen verschillende teams in uw organisatie een verhoogd risico is. <i>Classificatie: Hoog</i>	Om dit risico te beheersen is het naar onze mening van belang dat de organisatie beschikt over een adequate strategische personeelsvisie en -planning. Wij hebben geconstateerd dat de eerste stappen gezet zijn om te komen tot een visie op personeel en formatie, maar dat dit proces zich nog in het beginstadium bevindt. Gezien het belang ervan, raden wij u aan om dit proces te versnellen en om te zetten in concrete acties, waaronder het waarborgen van de kennis in de organisatie en het ontwikkelen van zogenaamde ‘employer branding’.
4	Bij het ISAE3402-rapport van iFinanciën is een verklaring met beperking afgegeven door de externe auditor. De leverancier heeft (niet onderbouwd) aangegeven dat zij verwacht dat bij een volgende audit een goedkeurende verklaring wordt ontvangen. Tevens heeft de leverancier aangegeven dat de gemeente geen risico’s loopt, maar dat de beperking is verkregen omdat interne beheersmaatregelen onvoldoende zichtbaar zijn uitgevoerd.	Het risico is aanwezig dat er ongewenste risico’s aanwezig zijn ten aanzien van de continuïteit en informatieveiligheid van de applicatie iFinanciën. <i>Classificatie: Hoog</i>	Wij raden u aan om de ontwikkelingen bij de leverancier op korte afstand te blijven volgen.

Management-
samenvattingScope en
reikwijdte controleInterne
beheersingVooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Nieuwe detailbevindingen 2024

Bevinding		Risico	Aanbeveling
5	In het overzicht met openstaande en afgewikkelde accountantsbevindingen ontbreken de aanbevelingen van Team VIC.	Er is geen integraal inzicht in alle bevindingen en aanbevelingen uit controles naar de getrouwheid en rechtmatigheid van de bedrijfsprocessen. <i>Classificatie: Middel</i>	Wij raden u aan om de bevindingen en aanbevelingen van Team VIC toe te voegen aan het overzicht met bevindingen en aanbevelingen van de accountant. Team VIC kijkt immers met een bredere blik naar de interne beheersing van uw organisatie. Op deze wijze ontstaat integraal inzicht in alle bevindingen en aanbevelingen.
6	Het ontbreekt in het overzicht met accountantsbevindingen aan een eenduidige verantwoordelijke functionaris voor de uitvoering, alsmede aan een duidelijke risicoclassificatie en prioritering.	Het risico is aanwezig dat aanbevelingen met hoge prioriteit niet, niet juist of niet tijdig worden opgevolgd. <i>Classificatie: Middel</i>	Wij raden u aan om het overzicht met accountantsbevindingen uit te breiden met een eenduidige verantwoordelijke functionaris voor de uitvoering, alsmede met een duidelijke risicoclassificatie en prioritering.
7	Wij hebben begrepen dat de organisatie werkt aan en met de zogenaamde Groeilat. Het doel van de Groeilat is om te werken volgens de uitgangspunten van uw organisatie. Derhalve vormt de Groeilat het eindresultaat van zelforganisatie. Wij hebben geconstateerd dat dit niet bij alle Teams voldoende duidelijk is.	Het risico is aanwezig dat het beoogde eindresultaat van zelforganisatie niet wordt gehaald door onduidelijkheid bij de medewerkers. <i>Classificatie: Middel</i>	Wij raden u aan om de koppeling tussen het beoogde eindresultaat van zelforganisatie en De Groeilat nog duidelijker te maken bij de Teams.

Management-
samenvattingScope en
reikwijdte controleInterne
beheersingVooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Nieuwe detailbevindingen 2024

Bevinding		Risico	Aanbeveling
8	De rol van Team VIC in de lerende organisatie kan beter tot haar recht komen.	Het risico is aanwezig dat bevindingen en aanbevelingen met een hoge urgentie niet (tijdig) worden opgevolgd. <i>Classificatie: Middel</i>	Wij raden u aan om de VIC-rapportage beter te verankeren in de organisatie door: • het overzicht met aanbevelingen te laten vaststellen door het college. Wij zien in de praktijk dat aanbevelingen hierdoor een hogere urgentie krijgen in de lijn en meer gaan leven in de organisatie. Daarnaast past dit bij de verantwoordelijkheid die het college heeft voor het rechtmatig handelen van de organisatie. • de implementatie van de aanbevelingen op te nemen in de teamplannen en resultaatgerichte afspraken met de teams. • de (voortgang van de) aanbevelingen van de VIC ter informatie te delen met de auditcommissie. Dit past naar onze mening binnen de taken en verantwoordelijkheden van de commissie. Een bijkomend voordeel is dat het de implementatie van aanbevelingen met hoge urgente kan bevorderen en het lerend vermogen van de organisatie ondersteund.

Management-
samenvattingScope en
reikwijdte controleInterne
beheersingVooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Nieuwe detailbevindingen 2024

Bevinding		Risico	Aanbeveling
9	De ambitie rondom de woonopgave is vertaald in een apart programma welke organisatorisch losgekoppeld is van de bestaande teamstructuur. Op dit specifieke onderdeel is een oplossing gekozen die lijkt op matrixsturing. Wij hebben begrepen dat een matrixorganisatie geen doel op zich is.	Als de woonopgave als voorbeeld dient om andere opgaven ook als matrixorganisatie op te pakken hebben wij onze bedenkingen of de organisatie in haar huidige status klaar is om hierop invulling te geven. <i>Classificatie: Middel</i>	Bij iedere organisatorische structuur-aanpassing raden wij u aan om eerst de programma- en projectorganisatie duidelijker op te zetten en te beschrijven, inclusief welke rollen en verantwoordelijkheden moeten worden ingevuld, alsmede om de resultaten van de ontwikkeling van de financiële kolom af te wachten. Een adequate tweede en derde lijn binnen het programma en/of project draagt immers positief bij aan de interne beheersing ervan.
10	Uit de werkzaamheden van Team VIC is gebleken dat er tussentijds beperkt aandacht is voor de aansluiting tussen de subadministraties en de financiële administratie.	Hierdoor is het risico aanwezig dat de financiële administratie tussentijds geen juiste en volledige weergave geeft van de baten en lasten. <i>Classificatie: Middel</i>	Wij raden u aan om alle elf subadministraties binnen de gemeente minimaal per kwartaal, maar bij voorkeur maandelijks, zichtbaar aan te sluiten met de financiële administratie.
11	Binnen uw organisatie zijn niet voor alle processen duidelijke procesbeschrijvingen opgesteld. Voor processen die wel beschreven zijn, is niet duidelijk of deze actueel zijn.	Door het ontbreken van duidelijke procesbeschrijvingen is niet altijd duidelijk hoe processen moeten worden uitgevoerd en wie verantwoordelijk is voor welk deel van het proces. <i>Classificatie: Middel</i>	Wij raden u aan om de bestaande processen te beschrijven of te herzien op basis van de zogeheten 7W's: wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie, welke risico's en wat wordt vastgesteld.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Nieuwe detailbevindingen 2024

Bevinding		Risico	Aanbeveling
12	Recentelijk heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) uitspraak gedaan in drie zaken waarin jongeren jeugdhulp hadden aangevraagd bij verschillende gemeenten. Een belangrijk aspect uit de uitspraak betreft de werkwijze van sommige gemeenten, waaronder Hollands Kroon, waarbij de organisatie die advies geeft over het toekennen van jeugdhulp ook verantwoordelijk is voor de uitvoering van de hulp en de besluitvorming. De CRvB heeft geoordeeld dat deze vermenging van bevoegdheden onvoldoende waarborgen biedt voor een zorgvuldige besluitvorming. Gemeenten die deze werkwijze hanteren, zullen dit moeten aanpassen om te voldoen aan de vereisten van zorgvuldigheid en onafhankelijkheid.	De uitspraak van de CRvB kan aanzienlijke gevolgen hebben voor uw gemeente. Aangezien de afwijzing van jeugdhulp kan leiden tot juridische procedures door ouders die zich benadeeld voelen, kan dit resulteren in een verhoogd aantal claims en rechtszaken. De vereiste aanpassingen in de verordeningen en de aanpak van vermenging van bevoegdheden kunnen gemeenten ook blootstellen aan juridische risico's, zowel op het gebied van administratieve procedures als in rechtszaken over de toekenning van jeugdhulp. De onzekerheid over de huidige situatie kan bovendien leiden tot claims over geleden schade door onterecht geweigerde of onvoldoende jeugdhulp. <i>Classificatie: Middel</i>	Wij raden u aan om voor de behandeling van de jaarrekening in het college een analyse te maken van de consequenties die deze uitspraak heeft voor uw gemeente.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Opvolging aanbevelingen voorgaand jaar

In voorgaande jaren hebben wij diverse aanbevelingen gedaan. In dit onderdeel van onze managementletter geven wij weer wat de opvolging is van deze aanbevelingen.

De gedetailleerde voortgang van onze aanbevelingen uit eerdere rapportages is opgenomen in de overzichten met accountantsbevindingen. Deze overzichten worden periodiek besproken in de auditcommissie. Derhalve zullen wij de gedetailleerde bevindingen en status niet herhalen, maar verwijzen wij graag naar de overzichten. In de tabel hieronder hebben wij wel een samenvatting opgenomen, zodat u in één oogopslag kunt zijn wat het totaalbeeld is.

Aanbevelingen	Totaal	Afgerond	Onderhanden	Open
Nieuw in 2024	12	0	0	12
Afkomstig uit voorgaande jaren	15	1	9	5

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Wijzigingen in notities van de commissie BBV zijn inmiddels van toepassing

Vorig jaar hebben wij u geïnformeerd over de wijzigingen in drie notities van de commissie BBV. Dit betreft:

- Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023
- Notitie Rente 2023
- Notitie Overhead 2023

De wijzigingen die in deze notities zijn opgenomen golden nog niet voor de jaarrekening 2023, maar zijn van toepassing vanaf de begroting 2025. Eerdere toepassing in de jaarrekening 2024 is echter toegestaan. De belangrijkste wijzigingen in genoemde notities zijn hieronder weergegeven.

Notitie Rente

De belangrijkste aanpassing in de Notitie Rente 2023 is dat de toerekening van de rente aan de grondexploitaties gelijk getrokken wordt aan de rentetoerekening aan andere activa. Voorheen mocht alleen rente worden toegerekend op basis van de werkelijke rente over het vreemd vermogen van de gemeente. Met de wijziging moet de rentetoerekening op basis van de reguliere omslagrente. De verwachting is dat deze wijziging zal leiden tot hogere rentelasten in de grondexploitaties.

De Notitie Rente kunt u [hier](#) vinden.

Notitie Overhead

De geactualiseerde notitie geeft een overzicht van de regelgeving inzake de overhead en geeft op een aantal punten een nadere toelichting. Het heeft als doel de toerekening van overheadkosten te actualiseren en samen te voegen tot één duidelijke richtlijn.

De commissie BBV heeft nadrukkelijk aangegeven dat de berekening van de tarieven voor lokale heffingen dient te geschieden volgens de methodiek die is opgenomen in de financiële verordening. Deze methodiek mag niet afwijken van andere methodieken voor het toerekenen van overhead. Bovendien adviseert de commissie om overheadkosten niet bij de begroting vorm te geven, maar via de financiële verordening of een notitie over overhead aan Provinciale Staten, de gemeenteraad of het algemeen bestuur voor te leggen. Dit document dient periodiek te worden herzien en moet keuzes bevatten met betrekking tot kaderstelling, methodiek en de differentiatie tussen primaire processen en overhead. Aangezien de toerekening van overheadkosten vaak als basis wordt gebruikt voor het vaststellen van het mengpercentage, kan deze aanpassing ook fiscale implicaties hebben.

De Notitie Overhead kunt u [hier](#) vinden.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Wijzigingen in notities van de commissie BBV zijn inmiddels van toepassing

Notitie Grondbeleid

De wijzigingen in de notitie Grondbeleid zijn ingevoerd naar aanleiding van de invoering van de Omgevingswet. Dit heeft er dan ook toe geleid dat de notitie op een aantal punten sterk afwijkt van de oude notitie. De belangrijkste wijzigingen hebben betrekking op:

- Wijziging kostenverhaal bij facilitair grondbeleid
- Aanpassingen op basis van voortschrijdend inzicht sinds de notitie Grondbeleid uit 2019

Wijziging kostenverhaal bij facilitair grondbeleid

Het kostenverhaal faciliterend grondbeleid wijzigt op een viertal punten:

1. De bijdrage aan het kostenverhaal wordt niet meer in rekening gebracht via de omgevingsvergunning, maar via een aparte kostenverhaalsbeschikking.
2. Er zijn meer keuzemogelijkheden om kosten te verhalen. Er zijn twee vormen van kostenverhaal mogelijk: kostenverhaal met tijdvak (integrale gebiedsontwikkeling) en kostenverhaal zonder tijdvak (organische gebiedsontwikkeling).
3. De kostensoortenlijst is uitgebreid, waardoor ook kosten kunnen worden verhaald van maatregelen in verband met de klimaatproblematiek (wateroverlast, hittestress) of de energietransitie (warmtenetwerken).
4. Er is in de Omgevingswet een regeling opgenomen voor verplichte financiële bijdragen aan ontwikkelingen. Dit zijn fysieke maatregelen die een functionele samenhang hebben met bouwactiviteiten in gebieden waar kostenverhaal plaatsvindt, maar die niet voldoen aan de criteria van profijt, proportionaliteit en toerekenbaarheid.

Aanpassingen op basis van voortschrijdend inzicht

Naar aanleiding van voortschrijdend inzicht heeft de commissie BBV de volgende aanpassingen in deze notitie doorgevoerd:

- De voorwaarden voor warme gronden zijn aangepast naar aanleiding van de praktijksituaties die in december 2022 zijn gepubliceerd in een nieuwsbericht op de website van de commissie BBV.
- Voorbereidingskosten bij zowel actieve als facilitaire grondexploitaties mogen na 5 jaar ook worden voorzien in plaats van te worden afgeboekt. Daarmee wordt gehandeld in lijn met de afschrijvingstermijn van 5 jaar voor immateriële activa, worden risico's voor de gemeente beperkt, maar blijft de mogelijkheid bestaan om deze kosten alsnog te betrekken in een nog voorziene bouwgrondexploitatie of kostenverhaal.
- De rentetoerekening aan actieve grondexploitaties wordt vereenvoudigd door toe te staan dat de in een gemeente reeds gehanteerde omslagrente ook wordt toegepast bij actieve grondexploitaties.
- Winstnemering via de POC-methode, dat wil zeggen op basis van de betrouwbaar geraamde winst naar rato van de realisatie van verkopen en kosten, vindt pas plaats als de resterende looptijd van een grondexploitatie tien jaar of minder is.
- Binnen een gemengde exploitatie met bouwgrondexploitatie- en faciliterende projecten mag het resultaat gesaldeerd worden indien de deelgebieden onlosmakelijk in de ontwikkeling met elkaar verbonden zijn.

De Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023 kunt u [hier](#) vinden.

Management-
samenvattingScope en
reikwijdte controleInterne
beheersingVooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Wijzingen in het BBV en het BADO zijn nog niet definitief geworden

In tegenstelling tot de wijzigingen in de eerder genoemde notities, zijn de aanpassingen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) nog niet van kracht geworden.

In september heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken aangegeven dat de wijzigingen in het BBV en BADO voor advisering zijn voorgelegd aan de Raad van State. Tevens heeft zij bevestigd dat de wijzigingen geen gevolgen hebben voor de jaarrekening 2024 en de accountantscontrole hiervan. De verwachting is echter nog steeds dat de aanpassingen in 2025 geheel of gedeeltelijk zullen worden doorgevoerd. Omdat deze aanpassingen omvangrijk zijn en direct effect hebben op uw gemeente, hebben wij de belangrijkste punten voor u samengevat:

BADO

De belangrijkste voorgestelde wijzigingen in het BADO zijn:

- Geen afzonderlijke goedkeuringstolerantie meer voor fouten en onzekerheden, maar 2% voor fouten en onzekerheden opgeteld. Hiermee vervalt dus de grens van 1% respectievelijk 3%.
- De grondslag voor de goedkeuringstolerantie verandert naar de lasten exclusief dotaties reserves. De drempel voor een anders dan goedkeurende verklaring wordt derhalve lager.
- Als accountant moeten we nog steeds de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties vaststellen van de specifieke uitkeringen die opgenomen zijn in de Sisa-bijlage. Ons oordeel hierover moeten wij opnemen in een aparte sectie in de controleverklaring met als titel "Verklaring betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisen".

- Ook voor deelverantwoordingen waarbij een afzonderlijke controleverklaring afgegeven moet worden, geldt de controletolerantie van 2%. Er kan echter gemotiveerd gekozen worden voor een andere omvangsbasis dan de totale lasten van de deelverantwoording als grondslag.
- De nieuwe tabel met af te geven oordelen luidt als volgt:

Materialiteit	Goedkeuring	Beperking	Oordeelonthouding of afkeuring
Fouten in de jaarrekening en onzekerheden in de controle	<2%	>2% - <4%	>4%

BBV

De belangrijkste voorgestelde wijzigingen in het BBV zijn:

- De rechtmatigheidsverantwoording wordt expliciet opgenomen in artikel 24 BBV als onderdeel van de jaarrekening. In het nieuwe artikel 58b is inhoud gegevens aan de inhoud van de rechtmatigheidsverantwoording en de verantwoordingsgrens.
- Er komt een 8ste verplichte paragraaf: Openbaarheid. In het nieuwe artikel 16a wordt opgenomen aan welke eisen deze nieuwe paragraaf moet voldoen.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Andere actuele ontwikkelingen in verslaggeving en de rechtmatigheidsverantwoording

Kadernota Rechtmatigheid

Naar aanleiding van het eerste verslagjaar 2023, waarin de rechtmatigheidsverantwoording 2023 was opgenomen, heeft de Commissie BBV vragen, ervaringen, aanbevelingen en adviezen ontvangen. Deze hebben geleid tot aanpassingen in de Kadernota Rechtmatigheid 2024. Hierin heeft de commissie ook de Q&A rechtmatigheidsverantwoording die in november 2023 is gepubliceerd verwerkt. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Er is een overzicht opgesteld dat als voorbeeld kan dienen op welke wijze de (begrotings)onrechtmatigheden inzichtelijk kunnen worden gemaakt en in de rechtmatigheidsverantwoording kan worden opgenomen met daarbij de vermelding van fouten en/of onduidelijkheden.
- Verduidelijking wanneer overschrijdingen ten aanzien van wel of niet tijdig melden als onrechtmatig worden beschouwd en wanneer welke begrotingsonrechtmatigheden als gevolg van overschrijding van lasten en/of investeringen als acceptabel (passend in het beleid) worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel).
- Tekstuele aanpassing in de modelverantwoording ten aanzien van de geconstateerde bevindingen, specifiek in relatie tot de omvang van niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten, lasten en balansmutaties en welk deel acceptabel is op basis van de vastgestelde afspraken.
- Een aangepast hoofdstuk 2 om het bestuurlijk belang van rechtmatigheid voor raadsleden te verduidelijken.

- Het niet meer in de rechtmatigheidsverantwoording opnemen van geconstateerd misbruik waarbij het M&O beleid is toegepast en heeft geleid tot bijvoorbeeld terugvorderingen en het opleggen van sancties. De jaarrekening is in deze situatie immers getrouw en de financiële effecten van het misbruik zijn teniet gedaan. Wel dient via de paragraaf bedrijfsvoering inzicht te worden gegeven in de aard en (financiële) impact van het bij de gemeente geconstateerde misbruik.

Aanvullend heeft de commissie in de vorige versie van de kadernota aangegeven dat zij voornemens is de stellige uitspraak ten aanzien van de verantwoordingsgrens aan te passen. De commissie is van mening dat het zuiverder is hiervoor de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves te hanteren. De commissie verwacht dat aangekondigde wijzigingen in het Besluit begroting en verantwoording en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden effect kunnen hebben op deze stellige uitspraak en wacht derhalve de besluitvorming hierover af.

De Kadernota Rechtmatigheid 2024 kunt u [hier](#) raadplegen.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Andere actuele ontwikkelingen in verslaggeving en de rechtmatigheidsverantwoording

Effect overgang APPA pensioenafspraken naar pensioenfonds

De Commissie BBV heeft een vraag ontvangen over de voorziening voor pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers die gemeenten op grond van het Besluit begroting en verantwoording moeten treffen. De aanleiding van deze vraag was dat de Rijksoverheid heeft besloten dat met de invoering van het nieuwe pensioenstelsel ook de Appa-pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers in een pensioenfonds ondergebracht moeten worden. Dit zal naar verwachting per 1 januari 2028 plaatsvinden. Dat betekent dat per die datum de genoemde voorzieningen toereikend moeten zijn. De vraag die gesteld is, is op welke wijze de al beschikbare voorzieningen kunnen worden vrijgesteld van de verplichte vrijval in het licht van de overgang van politieke ambtsdragers naar het nieuwe pensioenstelsel.

Het antwoord van de commissie is helder: op grond van het BBV is geen vrijstelling mogelijk voor een verplichte vrijval van de voorzieningen. Een alternatief in het BBV is dat de voorziening tegen nominale waarde kan worden verantwoord. Dit heeft als gevolg dat rente-effecten geen rol meer spelen en de middelen voor de berekende nominale verplichting in de voorziening zijn opgenomen. Het is aan de gemeenteraad bij de berekening van de pensioenverplichting wel of niet rekening te houden met de rentecomponent. Indien een decentrale overheid verandert in de keuze is dat wel een stelselwijziging die als zodanig moet worden verwerkt middels onder andere een raadsbesluit en/of een begrotingswijziging. Een nadeel van deze optie is dat de voorziening mogelijk moet worden opgehoogd. Dit moet in het lopende boekjaar worden verwerkt.

Commissie BBV bevestigt: geen fouterstel mogelijk

De Commissie BBV heeft ook een vraag ontvangen op welke wijze en onder welke voorwaarden de verwerkingwijze van een materiële fout (omvangrijker dan de goedkeuringstolerantie) via fouterstel plaats dient te vinden. In antwoord bevestigt de commissie dat een jaarrekening die valt onder het regime van het BBV na vaststelling door de gemeenteraad niet meer kan worden aangepast. Daarom wordt een fout in een vastgestelde jaarrekening van jaar t gecorrigeerd op de beginbalans van 1 januari van het jaar t+1. Wanneer de fout materieel is, wordt in de jaarrekening van jaar t+1 de balans per 31 december van jaar t opgenomen, de balans per 1 januari jaar t+1 (= gecorrigeerde balans van jaar t) en de balans per 31 december jaar t+1.

Afwegingskader substantiële reductie aantal specifieke uitkeringen

In de ministerraad van 25 oktober is het afwegingskader voor de omzetting van specifieke uitkeringen en de instelling van nieuwe specifieke uitkeringen vastgesteld. De afgelopen jaren is het gebruik van de specifieke uitkering sterk toegenomen. Hiermee worden medeoverheden beperkt in autonomie en bovendien brengt het extra kosten voor administratie en verantwoording. In het regeerprogramma is het daarom volgende opgenomen: 'Om de autonomie van gemeenten te vergroten en administratieve- en controlelasten te verminderen, moeten specifieke uitkeringen in 2026 zijn omgezet in fondsuitkeringen. Het voortzetten van bestaande specifieke uitkeringen of het toekennen van nieuwe specifieke uitkeringen, is slechts mogelijk op basis van een kabinetsbesluit.' Het afwegingskader geeft het proces weer van de fondsbeheerders, vakdepartementen en koepels om te komen tot een substantiële reductie van specifieke uitkeringen.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Duurzaamheidsverslaggeving wordt relevant

Wetgeving

Steeds meer organisaties zijn verplicht om transparantie te bieden op het gebied van duurzaamheid, conform de richtlijn "Corporate Sustainability Reporting Directive" (CSRD). Hoewel duurzaamheidsverslaggeving voor gemeenten op dit moment niet verplicht is, groeit ook binnen uw sector de aandacht voor duurzaamheid en de bijbehorende verslaggeving.

Duurzaamheidsverslaggeving is inmiddels niet meer weg te denken en vormt de basis voor een duurzame toekomst. De diverse belanghebbenden binnen de publieke sector, waaronder inwoners, ondernemers en andere partners, zetten duurzaamheid steeds vaker op de agenda. De impact van gemeenten en provincies op het realiseren van klimaatdoelstellingen dient zichtbaar te zijn en actief gerapporteerd te worden. Zoals gezegd vereist de wetgeving niet dat gemeenten rapporteren over duurzaamheid. Desalniettemin raden wij u aan om u voor te bereiden om inzicht te (kunnen) geven over uw ESG-doelstellingen (Environmental, Social, Governance). Dit kan niet alleen bijdragen aan een positieve maatschappelijke impact, maar ook aan de reputatie en transparantie van de gemeente.

De gemeente kan een evenwichtige terugkoppeling aan de belanghebbenden bieden langs de drie lijnen van ESG:

- Environmental (milieu)
- Social (sociaal)
- Governance (bestuur)

Environmental (milieu)

Focus op de duurzaamheid van infrastructuur, klimaatadaptatie, en mitigatie van klimaatverandering. Rapportage over milieubeleid en -initiatieven kan de betrokkenheid van de gemeenschap vergroten.

Social (sociaal)

Leg de nadruk op inclusiviteit en diversiteit, sociale voorzieningen, en werknemerswelzijn. Een positieve sociale impact versterkt de samenhang binnen de gemeenschap en draagt bij aan een betere levenskwaliteit voor alle inwoners.

Governance (bestuur)

Zorg voor transparantie en verantwoording, bevorder ethisch gedrag, en versterk de betrokkenheid van stakeholders. Goed bestuur is essentieel voor het creëren van vertrouwen en het bevorderen van een effectieve samenwerking met de gemeenschap.

Om de voortgang en impact van duurzaamheidsinitiatieven te monitoren, raden wij u aan om benchmarking toe te passen. De Gemeentelijke Duurzaamheidsindex (GDIndex) biedt een waardevol hulpmiddel. Op de website [GDIndex](#) vindt u de score van elke gemeente per dimensie en indicator. Deze scores kunnen vergeleken worden met die van andere gemeenten in Nederland, regio's of gemeenten van vergelijkbare omvang. Hierdoor kunt u gerichte verbeteringen aanbrengen en uw duurzaamheidsstrategie versterken.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Duurzaamheidsverslaggeving wordt relevant

Handreiking Duurzaamheidsrapportage Decentrale Overheden opgesteld

De *coalitie van welwillenden*, die bestaat uit diverse publieke organisaties en accountantskantoren, heeft de (denk)krachten gebundeld en heeft in gezamenlijkheid de Handreiking Duurzaamheidsrapportage Decentrale Overheden opgesteld, met een kernset aan indicatoren welke gebruikt kunnen worden voor de duurzaamheidsrapportage. Het doel van de Handreiking is om decentrale overheden te helpen bij het opstellen van een duurzaamheidsrapportage. Het geeft richtlijnen en praktische tips over hoe zij hun duurzaamheidsprestaties kunnen meten, rapporteren en verbeteren. Het doel is om meer transparantie te creëren over de duurzaamheidsprestaties van decentrale overheden en om deze prestaties te verbeteren door middel van benchmarking en het delen van best practices. Dit kan bijdragen aan het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen van de overheid (rijks en decentraal) en het vergroten van het bewustzijn over duurzaamheid bij burgers en bedrijven.

Deze handreiking heeft geen dwingende werking, maar probeert de sector te stimuleren om na te denken over de mogelijkheden van de duurzaamheidsrapportage, inclusief handvatten om deze te kunnen implementeren.

De handreiking is [hier](#) te vinden.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Wet deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)

In het kader van de Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) is het van belang dat de gemeente zich bewust is van de veranderingen in de wetgeving rondom arbeidsrelaties met zelfstandigen en freelancers. De wet is geïntroduceerd om de rechtszekerheid voor zowel opdrachtgevers als opdrachtnemers te vergroten en om schijnzelfstandigheid tegen te gaan. Belangrijke punten in deze wet zijn:

Verandering in de arbeidsrelaties

De wet DBA heeft de manier waarop arbeidsrelaties worden beoordeeld veranderd. Het is belangrijk dat de gemeente de werkrelaties met zelfstandigen opnieuw evalueert en vastlegt. Dit helpt om te voorkomen dat er onterecht gebruik wordt gemaakt van zelfstandigen in situaties die meer kenmerken hebben van een dienstverband.

Risico's en verantwoordelijkheden

De gemeente loopt risico's bij het niet naleven van de wet DBA, waaronder de mogelijkheid van naheffingen van belasting en premies. Als opdrachtgever is het essentieel om te voldoen aan de wettelijke eisen en om zorgvuldigheid te betrachten bij het inhuurproces van zelfstandigen.

Contracten en overeenkomsten

Wij adviseren om duidelijke en transparante contracten op te stellen met zelfstandigen. Deze contracten dienen te voldoen aan de eisen van de wet DBA, waarbij de arbeidsrelatie correct wordt vastgelegd. Dit voorkomt juridische complicaties en mogelijke financiële gevolgen.

Evaluatie en handhaving

Het is van belang dat de gemeente periodiek evalueert of de huidige overeenkomsten met zelfstandigen en freelancers in lijn liggen met de wet DBA. Dit kan inhouden dat er een doorlopende monitoring van de werkrelaties wordt ingericht om de naleving te waarborgen.

Communicatie en training

Wij benadrukken het belang van goede communicatie en training voor medewerkers die betrokken zijn bij de inhuur van zelfstandigen. Het is noodzakelijk dat zij goed op de hoogte zijn van de vereisten van de wet en de gevolgen van niet-naleving. Dit helpt om risico's te minimaliseren en de integriteit van de gemeente te waarborgen.

Impact op het financieel beleid

De wet DBA kan invloed hebben op het financieel beleid en de begroting van de gemeente. Het is belangrijk om rekening te houden met eventuele kosten die gepaard gaan met de aanpassing van contracten en het inrichten van controlesystemen om te voldoen aan de wetgeving.

Toetsingskader beschikbaar

Op 1 november 2024 heeft de belastingdienst een toelichting uitgebracht met hierin het beslis- en afwegingskader ten aanzien van de privaatrechtelijke dienstbetrekking. Deze toelichting is [hier](#) te vinden.

Management-
samenvatting

Scope en
reikwijdte controle

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Bijlagen

Nieuwe detailbevindingen

Opvolging vorig jaar

Actuele ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen met effect op uw gemeente - WNT

Verantwoordingsmodel WNT gepubliceerd

Het verantwoordingsmodel voor de openbaarmaking van de WNT-gegevens over kalenderjaar 2024 is gepubliceerd. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het verantwoordingsmodel WNT 2023 zijn:

- Het bedrag waarbij voor topfunctionarissen kan worden volstaan met een verkorte WNT-verantwoording is gewijzigd van een totale bezoldiging van € 1.900 of minder naar een totale bezoldiging van € 2.100 of minder.
- Indien er gebruik wordt gemaakt van de verantwoordingsvrijstelling vermeldt de WNT-instelling in haar financieel verslaggevingsdocument dat de WNT-verantwoording over het betreffende boekjaar achterwege is gelaten..

Voor een nadere uitwerking van genoemde wijzigingen kunt u (de toelichting bij) het verantwoordingsmodel raadplegen. Het verantwoordingsmodel is [hier](#) te vinden.

Controleprotocol WNT gepubliceerd

Ook is het Controleprotocol WNT 2024 gepubliceerd. In dit protocol wordt de wijze beschreven waarop de accountantscontrole op de naleving van de WNT over het kalenderjaar 2024 dient plaats te vinden. Het is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). Dit controleprotocol is minimaal gewijzigd ten opzichte van het vorige controleprotocol.

Algemeen bezoldigingsmaximum 2024 vastgesteld

Het algemene bezoldigingsmaximum wordt jaarlijks aangepast aan de loonontwikkeling bij de overheid in het voorgaande jaar. Voor 2024 is het algemeen bezoldigingsmaximum vastgesteld op een bedrag van € 233.000. Het besluit vindt u [hier](#).

Ook de bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking zijn in 2024 geïndexeerd. De eerste zes kalendermaanden mag de bezoldiging niet meer bedragen dan € 30.800 per maand. En de volgende zes maanden waarin de functie wordt vervuld mag de bezoldiging maximaal € 23.400 bedragen. Het maximum-uurtarief bedraagt in 2024 voor de eerste twaalf kalendermaanden € 221.

ASSURANCE &
OVERHEIDSACCOUNTANTS

Bedankt voor de fijne samenwerking

